

1 KORINTOFÓ

Kukue Tutε Ko Paulo Lεwɔni Útə Korintofó

¹ Mɔ, Paulo, wə eyε lə Onanto eto lelabi əsuə mimfiani Yesu Kristo eto ɔtɔnkpee, mɔ ku bo ɔyimisani Sostene nɛ mi kukue komfo bɔwɔni nɛ.

² Bɔwɔni kukue komfo bɔɛ Korintofó eto bafokanɔfó ba eyε lə Yesu Kristo əsuə Onanto díɓkə nya ókpadi mə nkə bafiani wə betidi kenkɛ. Fe kase úyifo betidi ba kenke tsya lefo Bonamute Yesu Kristo banɔ. Wə ni bonko məmblɛ eto Onamute.

³ Bɔɛ bɔtɔ bɔə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyuə lə ditəkəko mi.

Onanto Ʒatə Bo Asa Sɛɛ Eyε Lə Yesu Kristo Eso.

⁴ Maasɔ Onanto ani lefe saa lə mi disi lə wə lefonə nə úfi útə mi ɔyenko lə Yesu Kristo əsuə eso. ⁵ Ídu lə lefe nə bíyifo lɔni ku Kristo, biobe lə kusu saa əsuə titlu lə etikididi ka ku kobe tete əsuə. ⁶ Yesu Kristo eto ditiki nəmfo afo disia lə miinti kukɔnɔ. ⁷ Lə nyamfo esoo, lə lefe nə biinyə binsəke Boanto Onanto bə utə Bonamute Yesu Kristo kusu lə uləkə wə əsuə otee, Lεwɔnɔ Kenkɛ eto ətəsə saa eyi mi əsuə. ⁸ Nya woose mi lə mi bɔfokanɔ əsuə kukɔnɔ isu ese lə kalosəkɔ. Wə ni futsyə luutə nkə lə Bonamute Yesu Kristo əbə nkə woakponko kawunsia eto betidi lekpo lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə, bembolo mi dikpi. ⁹ Onanto wə lékpadi mi nkə biyifo lɔni ku wə ubi Bonamute Yesu Kristo, wə ni nwə əsuə bioka bese nɛ.

Bebe Sinini Bià Kàsənsə Embudufə Mi Lenti.

¹⁰ Nye lə Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale nya utə mɛ əsuə, nɛ mi bətɛyi kekɛɛke fe mɔ bayimi bafokanofɔ miə lə mible lə bɛnɔ bətsyuə kasɔ itə bə kəsənsə embɔkɛ mi lenti. Nya lə mi kɛnyɛ lə keyifo kani lə asa nnya biebu disɪ ketsyiko ku nsusu bo əsuə bese uyi. ¹¹ Itsyise bayimi, betidi bətsyuə ba dɪtsyi Klo eto diyo átɛyi mɛ bə kədɪə kpe mi lenti mfó. ¹² Lesa nə minɛ ni bə utsyuə saa ku lesa nə ɔnlɛ bətɛyi. Bətsyuə bə, “Paulo eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nɛ bətɛyi nkə, “Mɔ alɛ Apolo eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nɛ bətɛyi nkə, “Petro eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nɛ bətɛyi nkə, “Kristo eto kama mintəkə.”

¹³ Mɔɔɔ mi miə nyalɛ bofo Kristo boba kakpe lə akpa akpa? Nye Paulo ni nwə dɪkpə lə uyi əsuə lə mi disɪ? Nye bəfləsə utsyuə ku ntu lə Paulo eto diye əsuə? Owo lo! ¹⁴ Maasɔ Onanto ani bə mɛnyifo kutsyuə saa ntufɛsəfləsə eto lekpa lə mi nti enso Krispo ku Gaio mate hā. ¹⁵ Nyaso kutsyuə saa, embofo bətɛyi nkə mɔ diye kpe lə mba difɛsə wə ntu nti. ¹⁶ Mookloma miə nyifo Stefana ntufɛsəfləsə eto lekpa ntə wə ku wə diyo eto betidi, nya mensikloma lə rɪfləsə kuutsyuə bamba saa tsya ntu. ¹⁷ Kristo mántsyese mɛ nkə mbə nkeyifo ntufɛsəfləsə eto lekpa kətə betidi. Bomu ótsyese mɛ nkə mbe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə betidi. Nya maanyɛ lə kawunsɪə kamfo eto kobetete eto kusu əsuə kabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya. Itsyise lə nyifo nkoo, nyalɛ Yesu Kristo eto ukpə wə úkpə eto əsuəale ebuyifo ubimba.

Kristo Eto Ditiki Sɛɛ Ni Onanto Eto ʒsuəale Ku Kobe.

¹⁸ Nyi kase betidi bamə eto ditsyəbi ditə bə bale bukrə lə ləwɔnɔ əsuə. Kristo eto ukpə lə kuyi əsuə eto etiki eyifo ebukisa lə mə ɔflo. Fɛɛ bomba Onanto ləətə nkə bunyə bofoo, buyi boə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə eyifo Onanto eto wə əsuəale. ¹⁹ Lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə, Onanto átɛyi nkə

“Mɔɔtsylɔsə babesibe eto kobetete.

Nya muuləkə nte miə bekuente eto etiki eyifo əsuəale itə mi.”

²⁰ Nyamfo lɛ bote bə kawunsiə kamfo eto babesibe ku bekuente ku betidi ba kpə nyɛ laafo etiki bunə kenke eyifo ebimbasa. ²¹ Onanto yi, ɛyɛ lə wə kobetete əsuə úyifo betidi nko, nkə lə bayɛ bɔyɛ lə mə kawunsiə eto kobetete əsuə bate wə. Nya wə Ditiki Sɛɛ nə eto letsya boabe mfoo, nya woələkə eyifo ebukisa lə betidi bətsyuə ɔflo. Fɛɛ Onanto aayɛ lə nnya əsuə nya woələkə betidi ba léfo bánɔ lə nkpə. ²² Yudafɔ aabɛbɛ bə bəənyə ayanisa buyifo. Nya Grikifɔ, mə aala bɛ baate kawunsiə kamfo eto kobe. ²³ Fɛ boo, Kristo wə básɔ bāmanklasə lə uyikabie usuə eto Ditiki Sɛɛ nəmə eto letsya boabe. Nya Ditiki Sɛɛ nəmfo laayɛ kedufə kelə Yudafɔ lə akɔɛsi. Nya betidi ba lenni Yudafɔ tsya, laano nya fe ebukisa. ²⁴ Fɛɛ betidi ba Onanto díləkə utə lə Yudafɔ ku Grikifɔ ntii, Kristo wə eto Ditiki Sɛɛ boabe letsya mfo, wə ni Onanto eto əsuəale ku wə kobetete nɛ. ²⁵ Itsyise lesa nə betidi ləənyə bə iyifo Onanto eto ebukisaa, iyifo kobetete eso betidi eto ale.

Nya Onanto eto eyifosa nya diyifo fe yɔkrɔɔ, kpe əsuəale eso betidi eto ale.

²⁶ Mɔ bayimi, fɛ Onanto lə uləkə mii, biokloma kase bítseyə lə betidi eto ənəmi! Mi kpə mán̄te kobe nya bíankɛ əsuəale saa. Nye bíambɔ bítseyi mmfo bo ləkɛ dibu kafo saa. ²⁷ Bomu Onanto étsyue úləkə betidi ba lə kawunsiə eto ənəmi leeninə nkə lə okpe kawunsiə kamfo eto babesibe kofani. Nya úləkə betidi ba dimanle kulesa lə kawunsiə eto ənəmi itə lə ufi okpe kawunsiə eto bəsuəaletidi bamfo kofani. ²⁸ Onanto ələkə betidi ba dimanle kulesa lə kawunsiə eto betidi eto ənəmi, nya beembu mə kakpe ku lesa nti nkə lə ɔyɛ lə mə usuə okpe betidi ba kawunsiə leebu bə mə ni mba nkpə dibu nya bankpə kalende kofani, se benni kulesa eso. ²⁹ Nyamfo luutə bə kutsyuə saa embofo botaka keńyə kasɔ ləkɔəsi lə Onanto eto ənəmi. ³⁰ Onanto uni ditə kusu nkə biyifo bani ku Yesu Kristo. Nya Kristo əmə ni bo kobetete ko Onanto dífi útə bo. Nya eyɛ lə Kristo əmə əsuə eso Onanto lənyə bo nkə bɔyɛ lə kusu sɛɛ əsuə. Nya bófianni Onanto eto betidi kɛnkɛ. Nya ófo kayo lə bo disi úləkə bo útsyiko abuyifoyifo əsuə. ³¹ Nyamfo eso Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue nle bɔtɛyi nkə, “Utidi wə laaso wə ləkɔəsi, ele bə ɔɔ wə ləkɔəsi lə lesa nə Bonamute díyifo utə wə əsuə.”

2

Paulo Édi Etiki Utsyi Lə Kristo Əsuə.

¹ Mɔ bayimi, lefe nə mímbə mi ɔflo miə lə mbé Onanto eto etiki kulakula tinti letsya nte mii,

ményifo nko ku kenye kamini nye læ kawunsiə kamfo eto kobe əsuə ntə mi. ² Lefe nə mímbə mínkə mi læ ɔflɔ, ni mi etiki itsyi læ Yesu Kristo ete əsuə. Nya naya nsi nso kenke ni læ wə ukpə læ uyikabie əsuə. ³ Nyaso lefe nə mímbə mi ɔflɔ, mbə fe ɔsɔsɔbi. Nya sikpi dímuə mɛ ku ketinkə tsya. ⁴ Nya biunyə biə asa nnya mínte áte nko ke, yényifo fe utidi wə eto kenye nkpe kobe nya únyi kobe. Bomu mɔ etiki nya mikədii, áte sitinti kase Onanto eto Lɛwɔnɔ nkpe əsuəale. ⁵ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiə eto utidi eto kobetete əsuə bɛyɛ béte Kristo, bomu eyɛ læ Onanto eto əsuəale əsuə.

Lɛwɔnɔ Kenke Yi Lesa Saa Lə Onanto Əsuə.

⁶ Fɛɛ mɔ etiki nnya meedi, meedi nya kətə betide ba nyi kobe nya bekesu sɛtɔ læ lɛwɔnɔ eto asa kasɔnɔnɔ əsuə. Nya yanka kawunsiə kamfo eto kobetete nye bəsuəaletidi ba leedi seka læ kasɔ kamfo əsuə nya banlɛ mə əsuə bonyansə. ⁷ Kobetete ko eto etiki minlɛ bɔtɛyi mfoo, etsyi læ Onanto eto kobe ko bákula betidi əsuə. Fɛɛ Onanto étsyue ketsyue kamfo útsyə kokoko nkə wuuləkə bo fɛ úyifo kawunsiə. ⁸ Kawunsiə kamfo eto bəsuəaletidi eto kuutsyuə mánte kulesa itsyi læ kobe komfo əsuə. Itsyise læ nnya ete bátee, eni bánsɔ Bonamute le uyikabie əsuə. ⁹ Fɛɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue lɛ bɔtɛyi nkə,

“Lesa nə kuutsyuə saa mənɔyə
nye woannɔ tɔɔ,
nya kuutsyuə saa mémbu tɔ disi utsyiko tsya
nkə yuubə itə,

nya tutuutu ni lesa nə Onanto dítsyue utsyə
utə betidi ba laala wə nɛ.”

¹⁰ Fɛɛ bo aɛɛ, Onanto díləkə wə asakulakula
nyamfo lə lekple óte bo, ɛyɛ lə wə Lɛwɔ́nɔ əsuə.

Onanto eto Lɛwɔ́nɔ eedufə lə lesa saa əsuə nya
kaate, nya diate Onanto eto asakulakula kulaa
tsya. ¹¹ Fe kase utidi eto lɛwɔ́nɔ nə nkpe lə wə
əsuə hã nyi wə kemiə eto lesa saa itsyi lə wə
əsuə, nko ke ini bə Onanto eto Lɛwɔ́nɔ hã nyi
lesa saa itsyi lə Onanto əsuə nɛ. ¹² Nya boo,
inni kawunsiə kamfo eto lɛwɔ́nɔ nə lætə beeyifo
asa bua nkpe lə bo əsuə. Bomu Onanto eto
Lɛwɔ́nɔ nə luutə bote ətəsa nnya bófo butsyiko
lə wə ɔflo, kafo faa, ni ni nnə nkpə lə bo əsuə
nɛ. ¹³ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiə kamfo eto
kobe eto asa nnya betidi laate bófo búfi bɔnlɛ mi
etiki budi. Bomu asa nnya Onanto eto Lɛwɔ́nɔ
díləkə óte bo, nya ni asa nnya boələkə kate mba
léfo Lɛwɔ́nɔ nəmə nɛ. ¹⁴ Utidi saa wə Onanto
eto Lɛwɔ́nɔ nəmfo dímamfo disiə lə wə əsuə,
wəmbofo ətəsa nnya Onanto eto Lɛwɔ́nɔ lætə
bofo. Nya utidi əmfó tsya əmbofo asa nyamfo
kaso bɔnɔ, itsyise asa nyamfó eyifo wə ebukisa.
Nyaso Onanto eto Lɛwɔ́nɔ əsuə nya utidi looyɛ
fɛ wuunyə ətəsa nyamfó utsyə lekpo kase efo
koya. ¹⁵ Utidi wə Onanto eto Lɛwɔ́nɔ lefo disiə
lə əsuə, wə loofɔ lesa saa bunyə kətsyə nɛ. Fɛɛ
wə aɛɛ, betidi embofo wə bunyə kətsyə lekpo nɛ.
¹⁶ Awɔ́nisa Kenke eto Kukue ɛ bɔtɛyi nkə,

“Utidi saa enyi lesa nə nkpə lə Bonamute eto
nsusu.

Nya kuutsyue saa tsya anté wə kulesa.”

Fɛɛ boo, Kristo eto nsusu kpe lə bo əsuə.

3

Bo Ni Onanto Eto Beyifoyifo.

¹ Mɔ bayimi, mɛmbofo mi etiki budinko lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsuɛ fe kase muudinko betidi ba Onanto eto Lɛwɔnɔ nɛmɛ dɪkafo dɪsiɛ lɛ mɛ ɛsuɛ. Bomu muudinko mi etiki fe betidi ba eto ɛnɛmi nsi ntɛkɛ lɛ kawunsiɛ eto asa ɛsuɛ. Nya bisi biyifo ekpefi kɛkɛ lɛ Kristo bofokanɔ ɛsuɛ.

² Mɔ asa nnya maate mii, eyifo nya diyuɛ imbɛ ale fe kase mintu lɛlɛkɛ itɛ bebifɔfo butɛ. Nya yenyifo asa nnya eto kasɔnɔnɔ nkpe ale fe kase inte itɛ utidi wɛ dɪkabe wɛ leedi asa nnya nkpɛ kalende seka. Nya ta mɔmɔ biambe tɔ itɛ lesa nɛ nkpɛ kalende budi. ³ Itsyise bisi bisi nkpɛ fe betidi ba difi mɛ nsusu bɛtɛkɛ lɛ kawunsiɛ kamfo hɛ eto asa ɛsuɛ. Nya lɛ kenɛmise si kakpe lɛ mi nti nya biɛdiɛ nniɛ lɛ bɛtsyuɛ ɛsuɛ, nyamfo mate kulaa ate nkɛ bisi bisi nkpɛ itɛ kawunisiɛ kamfo eto asa. ⁴ Lɛ mi nti utsyuɛ esi ɔtɛyi nkɛ, “Mɔɔ, Paulo eto kama mintɛkɛ,” nya obamba tsya nɛ bɛtɛyi nkɛ, “Mɔɔ, Apolo eto kama mintɛkɛ,” bieyifo asa fe betidi ba kawunsiɛ kamfo eto eyifosa lɛfo disɛ dɪnsi lɛ mi ɛsuɛ.

⁵ Nya lɛ nyamfo kenke kamaa, owɔe ni Apolo? Nya owɔe ni Paulo? Onanto eto beyifoyifo ete buni. Nya bɔyɛ lɛ mi ɛsuɛ lɛ bofo bɔnɔ. Nya bo nti eto utsyuɛ saa nɛnko keyifo ka Onanto dɪtɛ wɛ nkɛ uyifo. ⁶ Mɔ ni dɪtsyiko keyifo kamɛ kasɔ fe kase beetsyi diyibibi. Nya Apolo lɛkpo ni ntu. Fɛɛ Onanto ni nwɛ dɪtɛ lɛbe lɛbɔ disɛ. ⁷ Lɛ nyamfo esoo, utidi wɛ dɪtsyii, ku utidi wɛ lɛkpo ni ntuu, mɛmblɛ mɛnyifo kulesa kinki. Nya Onanto bomu ni nwɛ dɪyifo, itsyise wɛ ni

nwə dítə lébe ləbɔ disi. ⁸ Bobakefə kubutsyuə saa əmbə lə utidi wə leetsyi kuyi ku nwə laakpo ko ntu nti. Onanto ni futsyə wə loofɔ mə kayo lə mə keyifo eto kɛnyɛ. ⁹ Itsyise buyifo beyifotsyuə lə keyifo kani əsuə. Nya boakɔ ani keyifo ke kətə Onanto. Nya biyifo Onanto eto ɔkuɛ wə əsuə bunyə bɔnlɛ keyifo. Nya bini diyo nə tsya Onanto léto.

¹⁰ Nya lə Onanto eto kətə ka útə mɛ əsuəə, ətə mfiani fe diyo eto otonto sɛɛ. Nya mintsyə diyo nəmə kasɔ lə leba əsuə. Nya utidi bamba díbə ɔnlɛ boto kətəkə lə ni. Fɛɛ utsyuə saa wə díbə ɔnlɛ boto kətəkə, ele bə ɔlɔ obe kase ɔnlɛ diyo nəmə boto kayɛnko. ¹¹ Itsyise Yesu Kristo ni leba nə əsuə Onanto dífi útsyə diyo nəmə kasɔ ele bə betidi be bato diyo nəmə besukosə. Nya kuutsyuə bamba saa ensi embofo leba bamba bufi ketsyə ni kasɔ boto bio. ¹² Bətsyuə ebufi sika sia nye siflubia nye aba nya nkpe koya, nye keyi nye sefa kato diyo nəmə. ¹³ Fɛɛ lə diyo nə utsyuə saa léto alɛkɛ nye dianlɛkɛɛ, Kristo eto disumuyo nəmə ni nnə luuləkə lete nɛ. Itsyise lə disumuyo nəmə əsuəə, ute buufi bələkə utsyuə saa eto keyifo lə lɛkplɛ bate. Ute əmfɔ ni nwə luubə ukedi keyifo saa obe, lə obe lə keyifo kamə alɛkɛ. ¹⁴ Lə utsyuə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ənyəə, lə ute áto óyɛ mfo ófee, otonto əmfó ebofo kayofɔfo. ¹⁵ Fɛɛ lə utsyuə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ato utee, wəmbɔfo kayofɔfo saa. Fɛɛ wə kosate ebunyə buləkə fe nwə dítsyetsyi óbɔ lə ute əmə əsuə.

Mi Kosate Eyifo Onanto Eto Disumuyo Kɛnkɛ.

¹⁶ Ele bə bete lə ekpako mi wuee biə mi kosate eyifo Onanto eto disumuyo. Nya Onanto eto Ləwɔnɔ nkpe lə mi əsuə. ¹⁷ Itsyise Onanto eto disumuyo eyifo kakenkəkə, nya mi ni wə disumuyo nəmə. Nyaso lə utsyuə ata Onanto eto disumuyo nəmə ubuu, Onanto ebotsylɔsə wuntsya.

¹⁸ Kuutsyuə saa manwɛ wə əsuə lə mi nti. Lə utsyuə lə mi nti eebu wə əsuə fe kawunsiə kamfo eto obesibee, ufi wə əsuə uyifo ubuki bomu lə betidi eto ənəmi lə itə bə woofiani obesibe tinti lə Onanto eto ənəmi. ¹⁹ Itsyise lesa nə kawunsiə eto betidi leebu fe kobetete, nyamfó eyifo ebukisa lə Onanto eto ənəmi. Nyaso Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue lətɛyi nkə, “Babesibe eto asayifoyifo əsuə nya Onanto laayɛ kemuə mə lə kubu əsuə nɛ.” ²⁰ Nya besi bəwɔni bətɛyi bənkə, “Onanto yi nkə babesibe eto nsusu bufi manle kulesa saa kon.” ²¹ Lə nyamfo esoo, yanle bə utidi saa kabesə əsuə kato lə lesa nə betidi lofo buyifo əsuə. Itsyise lə sitintii, lesa saa te mfó itə mi lələkesə. ²² Paulo nye Apolo nye Petro nye kawunsiə kamfoo, nye ukpə ku nkpəə, mɔmɔ nye lefe nə luubəə, asa nyamfo kenke eyifo mi ale. ²³ Nyaa, biyifo Kristo eto bale. Nya Kristo tsya diyifo Onanto eto ole.

4

Boeyifo Kristo Eto Keyifo Lə Ɔnukualɛ Ɔsuə.

¹ Utsyuə saa kəənyə bo fe Kristo eto beyifoyifo ba bəfi Onanto eto etiki kulakula lə lefe nə léfe mməə, bákpe kɔni bə bɔlɛ nya ola. ² Nya lesa nə lefé itə nwə laabe Boanto Onanto eto asa əsuə ni bə úyifo keyifo kamə lə ɔnukualɛ

əsuə. ³ Lə mɔ kutsyee, yənlə mɛ bə kuutsyuə kpronko mɛ lekpo lə mɔ ditiki əsuə nye eyɛ lə kawunsiə kamfo eto kobe əsuə unyə nkə nta mbu. Maankpronko mɔ əsuə lekpo kulaa tsya lə ditiki nəmə əsuə. ⁴ Mɔ ləkɔəsi anlo mɛ dikpi saa. Fɛɛ nyamfo anlɛ bote nkə meenyifo kabua saa, eso mbɔbɔ mfe lə kabua ku lə mɔ etikididi kemia. Itsyisee, Bonamute wə lofo mɛ lekpo bokpronko nɛ. ⁵ Nyaso yanle bə kuutsyuə saa kpronko wə utsyuə lekpo isu ese lefe nə Bonamute Yesu eto dibəfe nəmə leyo. Lə ubəə, wə ni futsyə lookpronko utsyuə saa lekpo nɛ. Nya wə ni nwə luuləkə asa bua kenke nnya ləkula lə lekple ote nya wuuləkə asa bua nya betidi nlɛ bubu tsya ote. Mfo nya Onanto lɔɔtesə utidi saa dińyə itə atesə.

⁶ Mɔ bayimi, bə lə befo asa nnya bɔnlɛ bɔtɛyi eyɛ lə mɔ ku Apolo əsuə kasɔ bɔnɔɔ, nwɔni nyamfo bə lə bebe bekase. Nya lə bekase asa nnya eto kasɔ etiki nyamfo nlɛ buləkə kate nya bawɔni bətɛyi bənkə, “Bikeyifo asa bikayɛ lə kusu əsuə tlolololo.” Lə nyamfo esoo, biembu betidi bətsyuə bakplənyə beso babamba. ⁷ Owoe díyifo fə nya fankpə kutəkə fanso fuutsyuə? Asa nnya nkpə fə kenkee, Onanto ni nwə dífi útə fə. Lə nko intee, beso faabesə əsuə kato fenkə inni Onanto ni wə ditə fə asa nnya nte fə.

⁸ Lee asa nnya bela biə biakɛɛ, bíuńyə nyamble kokoo? Nye batabinyə bíkafiani? Lee bíofiani baka lə lefe nə eto lefe bo lenni tɔ baka? Elɛkɛ! Eni seka ele bənkə bikedi pɛfɛ bə lə bo tsya lə budi se ku mi! ⁹ Itsyise ele mɛ fenkə bo mba ni batɔnkpee, kesiəkɔ ka Onanto dífi utə bo ni

kafɛfɛkɔ. Nya buyifo fe betidi ba bálo dikpi bæ læ balo mæ læ mba kenke eto ənəmi. Nya buyifo abesa nnya kawunsiə kenke ku Onanto eto batɔnkpə ńyə baanlɛ bobɛ. ¹⁰ Buyifo bamumu læ Kristo eso. Fɛɛ mi eyifo babesibe se biyifo bani ku Kristo eso! Bo eyifo betidi ba lɛyɔkpɔ eso bumbə ale. Fɛɛ mii, biyifo mba nkpe ale. Buyifo betidi bimba læ betidi eto ənəmi. Fɛɛ mii, bekpe dibu. ¹¹ Ibə ese mɔmɔɔ, boəsiə kukpɛnsə ku utukue. Nya bikə kpāã saa əmbə bo boalɛ. Nya betidi laablɛ bo. Nya bumbə kakɛkɔ saa boəsiə. ¹² Nya boeyifo keyifo kekɛkɛ kabe bo əsuə. Lə betidi ékudi boo, boo, boakpɔ mæ atsyɔ. Lə ibə bæ bəətəkəko bo læ bate bo ohiāa, bo boakpe nkɛalɛ. ¹³ Lə báka bo, boefi kafo buɛɛ eto etiki kətə mæ mbuayɛ. Betidi ənyə bo fe kuku. Buyifo kawunsiə kamfo eto kuku ku ekubi ibə əsə mɔmɔ.

¹⁴ Minlɛ mi kukue komfo eto oklɛ bɔwɔni bæ læ mfi nkpe mi kofani. Bomu bæ læ nɛ mi kɔlɛ fe mɔ bebi lala seka. ¹⁵ Itsyise læ ite bæ bekpe betidi akpi lefosi ba laalɛ mi ola kulaa tsya læ mi bofokanɔ eto nkpə bo binsi əsuəə, bimbə antomə kpə. Itsyise fe kase binsi nkpə nya biyifo lɔni ku Kristo esoo, mɔ ni mi anto, se mɔ ni Ditiki Sɛɛ nəmə boboko mi eso.

¹⁶ Lə nya esoo, nɛ mi lekpa kpa miə læ bitəkəko mɔ ditsyəbi kama. ¹⁷ Nyamfo əsuə eso minlɛ Timoteo botsyese mi nɛ. Uyifo mɔ ubi lala wə leeyifo Bonamute Yesu eto keyifo læ kusu əsuə. Wuubə oklomasə mi kase məsiə nkpə fe Kristo eto nɛ bo eto kusu mətəkəko. Nya nyamfo maate bafokanɔfɔ kenke kaka kee minsu.

¹⁸ Mi nti eto bətsyuə átaka bəhnyə abesə mə əsuə kato eso mə bətsyuə fefe, itsyise bébu bənkə, mensi embusinkli mbə mi ɔflo. ¹⁹ Nya lə Bonamute Yesu átɔnɔɔ, muubə nyə mi lə lefe kliminti əsuə. Nya mə kosate muubənyə əsuale nnya betidi ba laabesə əsuə kato nkpe, nya moobe lə inni etiki bimba banle budii. ²⁰ Itsyise Onanto eto sekadidi aanye ku etiki bimba budi. Bomu yaaye ku əsuəale. ²¹ Bela biə mbə mi ɔflo lə mbə nnə mi kato lee, lee mbə mi ɔflo lə lelabi ku diyuə əsuəə?

5

Biləkə Səsonɔdidi Lə Mi Mba Léfo Bəno Eto Nti.

¹ Nya məmɔɔ, betidi le bətɛyi kpə bənkə, səsonɔdidi kpe lə mi nti. Nya mamfokanɔfo kulaa tsya anla nnya okle buyifo. Bətɛyi mə bənkə osani utsyuə ku wə anto eto usiə ákɔ okla. ² Nya beso biate əsuə nko? Keku bomu ele bə bikewi. Nya utidi wə díyifo nyamfo eto okle, ele bə biləkə wə lə mimba léfo bəno nti. ³ Ite bə ntsyɔ lə mi ɔflo nya boənyə bətsyuə ənəmi ku ənəmi tsyaa, nkpe lə mi nti lə ləwɔnɔ əsuə. Nya se minkpe lə mi nti esoo, nlo utidi wə díyifo lehua nəmfo eto okle dikpi ⁴ lə Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale əsuə. Lə bətsya bisii, ele bə bete biə mintsya kpe mi lenti lə ləwɔnɔ əsuə. Nya Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale ebəkə bo lenti. ⁵ Ele bə beyani utidi əmfo bitə Obonsam lə ɔtsylosə wə əsuə eto sinə. Nya lə ukpə kula tsyaa, wə ləwɔnɔ lə dinyə bofo lə diyi nə əsuə

Yesu lookponko kawunsiə kenke eto betidi lekpo lə Ditiki Sεε nəmə əsuə.

⁶ Yanle bə bikabesə əsuə kato. Binyi biə əyənkiəsə səke ete laatsyakasə ku nnamfo bo banwə nnya ləətə boataka kabe kato? ⁷ Biləkə əyənkiəsə saa, nnya ni lehua, bitsyiko lə mii nti. Nya biyifo nnamfo fəfə bo bānwə, bo əsuə əyənkiəsə saa ləmbə, fe kase minyi miə bite seka sitinti. Itsyise bo Ukpə Asa Bo Ɔyila eto Diyi eboyo. Nya məmɔɔ, boolo bo Ukpə Asa Bo Ɔyila eto Lesambi nə ni Kristo. ⁸ Nyaso, biəntə lə budi bo Ukpə Asa Bo Ɔyila eto Diyi ku abolo nnya əsuə əyənkiəsə koko nkpe, nnya nsusu bua ku asa bua boeyifo. Bomu bitə lə budi diyi nəmfo ku abolo wə əsuə əyənkiəsə saa ləmbə nya lə bote boə boenyifo ənəmi ənəmi eto betidi. Bomu lə bɔye ku Ditiki Sεε nəmə lə ɔnukuale əsuə.

⁹ Nya lə kukue ko mίwəni mintə mi kafoo, ntəyi mi minkə bianye ku betidi ba ni basɔnɔdi. ¹⁰ Məmɔɔ, inni betidi ba dimamfo banɔ ete minlɛ. Betidi ba minlɛ ni basɔnɔdi nya baasesə ənəmi lə asa əsuə, mba ni beyu, leeyu betidi eto atabi kedi, ku mba ləətə bəfiə kedi tsya. Nya lə atəyi fə əələkə əsuə lə mə əsuə kenke, ete bə ele bə ləkə əsuə etsyiko lə kawunsiə kamfo kenke əsuə! ¹¹ Bomu lesa nə minlɛ bɔtəyi ni bə nwə laakpo wə əsuə nkə ɔyimi wə dikafo ɔnɔ fe weedi sɛsɔnɔ nye onkpə kenəmise nye ləətə bəfiə kedi nye laakpo betidi aye bua nye leekpə ntə nye leeyu, ləkə fə əsuə lə wə. Nyanle bə fə ku wə kɔ ani lə ɔkpɛ ɔni bidi lesa kulaa tsya.

¹²⁻¹³ Iyifo lesa nə lekpa bə, inni mɔ keyifo keni bə nkpo betidi ba lenni bafokanɔfə eto itiki eto

lekpo. Bomu Onanto ni nwə lookpo mə etiki eto lekpo. Fεε ele bə bokpronko bafokanɔfɔ mə nti eto lekpo fe kase Awɔnisa Kεnkε eto Kukue nle bɔtɛyi nkə, “Bela utidi bua biləkə lə mi katsyakɔ nti.”

6

Ele Bə Bafokanɔfɔ Lɔ Batsyuə Nti.

¹ Lə etiki edufə lə ofokanɔnyə ku wə utsyuə eto ntii, yanle bə ufi etiki nyamə usuko manfokanɔfɔ ɔfɔ nkə bedufə lə nnya əsuə bətə wə. Bomu mi nti eto ɔni, wə ele bə udi etiki nyamə nɛ. ² Biyi biə Onanto eto betidi ni mba lookpronko kawunsiə eto betidi lekpo. Nya lə biyi biə mi ele bə bekpronko kawunsiə eto betidi lekpo, ele bə befo budufə lə etiki wɛlɛwɛlɛ esuə bɛlɔ bitsyɛ. ³ Biyi wə bə biə bo bafokanɔfɔ bo ni mba lookpronko kato eto batɔkpe lekpo. Lə nyamfo esoo, yanle bə ibə bə kawunsiə mfo eto etiki wɛlɛwɛlɛ, so bo ani ku bɔlɛ kabe. ⁴ Nyaso lə etiki nyamfo eto okle edufə mi lentii, ele bə biləkə betidi ba biambu kakpe lə kulesa nti kulaa tsya biə bedufə lə nnya əsuə, enso bə bifi etiki nyamə bisuko lekple kalebe bamba. ⁵ Nle mi etiki nyamfo bɔtɛyi bə lə kofani lə kɔlɛ mi. Nya bɔtɛyi bɛnlɛ biə obesibe saa əmbə mi mba lefo bɛnɔ nti wə lofo etiki nyamfo bɔlɔ ketsyɛ. ⁶ Fεε lə ofokanɔnyə aakpa wə ɔyimitsyuə usuko betidi bamba ba ni mamfokanɔfɔ ɔfɔ nkə lə bedi mə etiki bətə məə, nyamfo alɛkɛɛ?

⁷ Nsusu bo nkɔpə mi fɛ biefi mi əsuə kesuko lekpokakpoko aate nkə mi bɔfokanɔ mamfɔ kon. Fe nwə lɛfo ɔnɔ, lə utidi utsyuə áta fə ubu nya

fəmuə utu fale famankpe wə kənyεε, yenyifo lesa nə lələkε ensoo? Nko ini bə lə utidi utsyuə efi fə lesatsyuə, mankpe utidi əmfo kənyε. ⁸ Fεε mi kosate bomu ni bətsyə léta bibu. Nya bieyu mi bayimitsyuə bafokanɔfo eto bike kulaa tsya. ⁹⁻¹⁰ Nya biyi sitinti biə betidi ba leeyifo asa bua embudufə Onanto eto sekakedikɔ. Bianwε mi əsuə lə sibuki əsuə! Itsyise betidi ba leeyifo akuensa, nye mba ləətə bəfiə kedi nye leedi sɛsɔnɔ, nye basani ba laalabe ko mə basanitsyuə, nye mba leeyu, nye mba laasesə ənəmi lə asa əsuə, nye mba ləənə nte bo nkpə ale kəkpə, nye baabiasə betidi eto aye, nye mba leefi betidi eto atabi lə əsuəale kedi, mə nti eto kuutsyuə saa embudufə Onanto eto sekakedikɔ. ¹¹ Asa nyamfo mi bətsyuə dikeyifo kɔ. Fεε Bonamute Yesu ébuflə mi asa bua úwui lə mi əsuə nya úyifo mi kənke útə Onanto. Nya úsinkli ólɛkɛsə mi ku Onanto eto nti εyε lə Bonamute Yesu Kristo ku Onanto eto Ləwɔnɔ əsuə.

Bεlε Mi Əsuə Ola Kukɔnɔ Nya Lə Bifi Dibu Bitə Onanto.

¹² Mi nti eto utsyuə ebətɛyi nkə, “Nkpə kusu meeyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fεε inni lesa saa lələkε itə fə. Mofo bətɛyi minkə, “Nkpə kusu meeyifo lesa saa.” Fεε yanle bə ibə bə lesa saa di mε utu. ¹³ Utidi bamba tsya ebofo bətɛyi nkə, “Buyifo bəyifo didisa itə kafo, nya kafo tsya nkpə itə didisa.” Sitinti ini, fεε Onanto ebutə nkə nyamfo kənke eto lefe lə dibə lefe. Nya inni bə lə bufi bo əsuə eto sinə bukeyifo akɔensa eto asa eso ete. Bomu bə lə bufi nnya bukeyifo Boanto Onanto eto keyifo. Nya wuutə əsuə eto

sinə lesa nə dińyə itə se. ¹⁴ Fe kase Onanto létakasə Bonamute Yesu utsyiko ɔkɔmə, nko ke wootakasə bo tsya uńyənsə lə wə əsuəale nɛ. ¹⁵ Biyi biə mi əsuə eto sinə eyifo Kristo eto əsuə eto sinə sitsyuə. Nya yanlɛkɛ bə efi Kristo eto əsuə eto sinə sitsyuə akɔ ku utidi wə difi sɛsɔnɔdi uyifo wə keyifo. ¹⁶ Biyi tsya biə lə utidi éfi wə əsuə ɔkɔ ku nwə nsi nkɔ lə sɛsɔnɔdidi əsuə, uyifo ɔni ku wə lə əsuə eto sinə əsuə. Awɔnisa Kenkɛ Eto Kukuə átɛyi ékɔ wuee nkə, “Mə inuə bamə ebuyifo bani lə sinə əsuə.” ¹⁷ Fɛɛ utidi wə dífi wə əsuə omanklasə lə Bonamute əsuə, uyifo ɔni ku wə lə lɛwɔnɔ əsuə.

¹⁸ Biensiyifo abua eyɛ lə sɛsɔnɔdidi əsuə. Lebua bamba saa eto okle nə utidi díyifo, di-ammankla lə wə əsuə eto sinə əsuə. Fɛɛ utidi saa wə leedi sɛsɔnɔ, weeyifo lebua kɛńyə lə wə kosate eto əsuə eto sinə əsuə. ¹⁹ Biyi wuee biə, mi əsuə eto sinə eyifo Lɛwɔnɔ Kenkɛ nkɔ lə mi eto kəsiəkɔ nya ini Onanto dífi wə útə mi. Inni mi mbə mi əsuə. ²⁰ Itsyise Onanto áfo kayo kɔ lə mi disi. Nyaso bifi mi əsuə eto sinə bikeyifo asa nnya laakpe Onanto dibu.

7

Bɛɛ Mi Əsuə Kukɔnɔ Lə Bɔfokanɔ Eto Kusu Əsuə.

¹ Nya eyɛ lə kukue ko bɛwɔni bítə mɛ eto etiki əsuə, nɛ mi bɔtɛyi minkə lə osani utsyuə si nkɔ nya waanla nkə weefi kusia, bete biə utsyue nnya kukɔnɔ. ² Fɛɛ se sɛsɔnɔdidi lɛbɔ esoo, ele bə osani saa fi kusia. Nya usio saa tsya lə usia kusə. ³ Yanle bə osani ni nkə wəəmbɔkɔ

okla ku wə usiə. Nko ke yanle bə usio ni nkə wəmbutsyə wə usə okla. ⁴ Itsyise usio saa eto əsuə eni wə fate eto ale. Bomu iyifo wə usə tsya eto ale. Nko ke ini bə osani eto əsuə tsya eni wə fate eto ale. Bomu wə usiə tsya eto ale ini.

⁵ Lə mə nti eto ɔni aala nkə weesu wə utsyue ɔfloɔ, ele bə wə unuəfə tɔnɔ utə wə enso bəə, lə iyifo mə inuə bamə eto ketsyue ketsyue etɔnsə bə lə kusu kutsyue əsuə itə lefe kliminti, fe itə olatoto seka esoo, fɛ yambutə kusu nɛ. Nya lə nnya kamaa, ele bə besinkli bəsiə nkpə fe kase bisiə kɔ. Lə biyifo nkoo, biembudufə lə Obonsam eto bulə saa əsuə. ⁶ Nyamfo menyifo kɔfi minlə mi butə. Bomu nsusu butsyue ete minlə mi butə.

⁷ Lə sitintii, nta nla miə utsyue saa siə fe kase minsi. Fɛɛ utsyue saa ku wə ditəsa nə Onanto dítə wə. Utidi saa ku wə lele nə bətə wə.

⁸ Mɔmɔɔ, itə mba lemfi tɔ bəsiə nye lensi tɔ bəsə ku bakɔbəsiə nye bakɔsee, nlə mi bɔtɛyi minkə lə bisia kusiə memfimemfi, kusə mənsiəmənsiə fe kase minsii, eleke itə mi eso.

⁹ Fɛɛ lə biəmbofo mi əsuə ola bɔlə kəsiə lə asa nnya lookpe mi bulə əsuə esoo, biofo bəsiə bufi nye besə busiə. Itsyise lə eyifo nkoo, eleke itə utsyue əmə eso bə okayɛ katsyilama kedi sɛsɔnɔ ukafe.

¹⁰ Nya mi bəsə ku bəsiə, kɔfi kɔ minlə mi bokpe mfo eni mɔ kole. Bomu, Boanto Onanto nlə mi kɔ bokpe. Nnya ni bə kusiə manni kusə. ¹¹ Fɛɛ lə ɔni wə əsuəə, ele bə wə mate siə nye wə ku wə usə sinkli bəsiə. Nya yanle bə osani tsya ni wə usiə.

¹² Nya mi bafɛfɛɛ, nlə mi nyamfo bɔtɛyi, fɛɛ

inni Bonamute eto kọfi. Lə mi mba lefo beno fi kusia ko dímamfo ọno nya usio əmə letono nkə bəəsiə fe usə ku usiə, osani əmə manni wə. ¹³ Nko ke lə usio wə léfo ọno utsyuə si kusə ko dímamfo ọno nya osani əmə leno kaso nkə bəəsiə fe usə ku usiə, yanle bə usio əmə du lə osani əmə eto diyo. ¹⁴ Itsyise osani wə dímamfo ọno əmə, Onanto ebuyifo wə kenke eye lə usio wə léfo ọno əmə eso. Nya nko ke ini bə Onanto ebuyifo usio wə dímamfo ọno tsya kenke lə wə usə wə léfo ọno eso. Lenni nkoo, mə bebi embuyifo kenke. Fəe fe kase intee, Onanto eeyifo bebi bamə kenke.

¹⁵ Fəe lə utidi wə ni mamfokanonyə aala nkə wanyani nwə ni ofokanonyə, kusu kpe itə nko faa. Nya lə kusu komfo eto oklee əsuə, usio nye osani wə ni ofokanonyə, kpe kusu weeyifo lesa nə kee ola. Onanto ákpadi bo nkə bubə busiə nkpə lə diyuə əsuə. ¹⁶ Nyaso fə usio wə ni ofokanonyə, lə əsiə ku fə usə nkoo, etsyuə nə ebuləkə wə etsyiko lə lebuə eto nkpə əsuə. Nko ke ini bə lə fə ofokanosani tsya ku fə usiə əsiə nkoo, etsyuə nə ebuləkə wə etsyiko lə lebuə eto nkpə əsuə.

Bisiə Nkpə Eye Lə Kusu Ko Onanto Dítə Kəsini Kutə Fə Ku Fə Usiə.

¹⁷ Lesa nə maate lə bafokanofo eto etsyukpa kenke nti, ni bənkə lə utsyuə saa lə usu seto lə usiə nkpə lə kusu ko Bonamute dítə wə eye lə kase unsi lə lefe nə Onanto lékpadi wə əsuə. ¹⁸ Lə ála lelo fə Onanto lékpadi fə, nyale sukose nko. Nya lə ámanla to lelo fə Onanto lékpadi fə, manteyi tsya fə esi esu ala lelo. ¹⁹ Itsyise

lè ála lelo nye ámanla leloo, nyamfo menyifo kulesa. Bomu nnya lefe ni kase ele bə boola lesa nə Onanto léte bo nkə buyifo, nnya ni lesa nə lefe nɛ. ²⁰ Nyaso siə nkpə lə ditsyəbi nə əsuə fake fɛ Onanto lékpadi fə. ²¹ Lə utidi bamba eto opanyə feni fɛ Onanto lékpadi fəə, nyamfo mənłə fə kon. Fɛɛ lə ayɛ lə kusu ko əsuə fɔɔyɛ ayɛ utidi bamba eto opanyə budi nya lə ələkə fə əsuə, yɛ lə kusu komə əsuə. ²² Lə ndomunyə feni fɛ Bonamute lékpadi fəə, eyifo Bonamute eto nwə nsi lə wə əsuə əsuə. Nya lə eyifo nwə nsi lə fə esuə əsuə fɛ Bonamute lékpadi fəə, afiani Bonamute ndomunyə. ²³ Onanto áfo nya kayo kpə lə fə disi. Nyaso mensiyifo fə əsuə ndomunyə ətə utidi bamba saa. ²⁴ Mɔ bayimi, mi nti eto utsyuə saa yifo lɔni ku Onanto lə utidi wə fedì əsuə fɛ bákpadì fə.

Tɛ Lə Fə Nsusu Lə Butəkə Lə Boanto Onanto Eto Keyifo Ɔsuə.

²⁵ Mɔmɔɔ, itsyi lə nnya bɛtɔ itsyi lə mba lensitɔ bəsə əsuəə, mámfo kɔfi saa itsyi lə Bonamute ɔflɔ. Fɛɛ se Bonamute dínyə mɛ kaminsə nya únyə mɛ nwə dínyə utə esoo, nnyə mɔ nsusu lə nnya əsuə. ²⁶ Lə utidi ebu obe nya unyə kase asa nłɛ ale bɔkɛ lə lefe nəmfo əsuəə, nnyə miə elɛkɛ itə bə osani siə nko lə ɔyɛ kusìə bufi. ²⁷ Nya lə éfi kusìə, mantɛyi fə aani wə. Nya lə émemfi tɔ kusìə, mantɛyi fə eesu abɛbɛ usio lə efi. ²⁸ Fɛɛ lə ébufi kusìə, émenyifo kabua. Nya lə usio wə dímənsiə tɔ kusə esu usiə kusəə, wényifo kabua saa. Fɛɛ nla minkə lə nłəkə mi ntsyiko lə bulə bo leetu usə ku usiə lə nkpə bomfo əsuə.

²⁹ Mɔ bayimi, lesa nə minlə mi bətəyi ni bənkə, lefe nə dību mensi kulə. Nya idu mɔmɔ ɛntɔɔ, ele bə mimba mfi bəsia, siə nkpə fe bimfi bəsia. ³⁰ Nya betidi ba bulə nle butuu, beyifo fe bulə saa anle mə butu. Nya mba ləənyə disuəyuə, beyifo fe banle disuəyuə bunyə. Nya betidi ba laaya asaa, beyifo fe asa nnya baaya kenke eni mə kosate eto ale. ³¹ Nya mba difi kawunsia kamfo eto bikə bɔbɛbɛ betsyi lə disii, bemfi mə ənəmi bətəkə lə asa nyamfó əsuə. Itsyise fe kase bəənyə kawunsia kamfo eto bikə mɔmɔɔ, inni nko biubə bitsyə lə lefe kliminti nə luubə kama.

³² Nla miə biləkə mi nsusu bitsyiko lə lesa saa əsuə. Itsyise osani wə lemfi kusiaə, eefi wə nsusu kətəkə lə Bonamute eto keyifo əsuə nya woakpe nkəale keyifo lesa nə lɔkɛ Bonamute ɔkɔɛ. ³³ Fɛɛ osani wə mfi kusiaə, wə nsusu ətəkə lə kawunsia kamfo eto asa əsuə. Itsyise woala nkə woeyifo asa nnya lɔkɛ wə usia ɔkɔɛ. ³⁴ Nko ini nɛ, bə okpe lə asakpa ənuə eto nti, lekpa nəmfo ku nənse, ditsyuə saa lə wə bunə. Nya usio wə lensi kusə nye kebitɛ, eefi wə lefe kətəkə lə Bonamute eto keyifo əsuə. Itsyise woala nkə woefi wə əsuə kenke ku ləwɔnɔ utə wə. Nya usio wə nsi kusə, wə nsusu ətəkə lə kawunsia eto asa əsuə, itsyise woala nkə woeyifo asa nnya lɔkɛ wə usə ɔkɔɛ. ³⁵ Nla miə lə nwunsəko mi. Nyamfo eso meedi mi etiki lə asa nyamfo əsuə nɛ. Inni kɔfi saa mimfi minlə mi bokpe. Bomu nla miə lə bisia nkpə lə kusu sɛɛ əsuə. Nya biofo mi əsuə kenke bufi kətə lə Bonamute hã kenke ku mi ketu kenke.

³⁶ Nya lə osani áto usio disii nkə weefi, nya

únyà nkà bembòfo busià kpo eyo lefe nà beebuu, boòfo bətsyuə bokpa. Nyamfo menyifo lehua. ³⁷ Fɛ osani wə difi nsusu kekleke nkà weembufi tɔ usio əmə fɛ woòfo busià sɛkɛ, woòfo ko bɔyɛ bokpa etɔ. Osani əmfɔ tsya éyifo ɛlɛkɛ. ³⁸ Nyaso, osani wə difi kusiaə, eyifo ɛlɛkɛ. Fɛɛ nwə əmə dímemfi kusiaə mfó. Wə ale ɛlɛkɛ eso nwə. ³⁹ Usio wə díkesiə kusəə, umbə kusu unsi wəəsiə kusə bamba lə lefə nə w'usə nsi nsi nkɔpə. Nya lə usə əmə əkpə, nya fɛ woòfo kusə bamba ko woala busiəko nɛ. Fɛɛ ele bə osani əmə yifo nwə lefo ɔnɔ. ⁴⁰ Nya lə nnya ete woòfo busiə kusə mənsiə, eni weebunyə disuəyuə enso nko. Nko mə mɔ nsusu nɛ mɛ bətɛyi nɛ, nya mfo nno miə iyifo Onanto eto Lɛwɔnɔ eto lelabi tsya.

8

Onanto Ɔni Hã Ete Nkpə.

¹ Nya mɔmɔɔ, nla miə maatɛyi mi lesatsyuə itsyi lə didisa nə bɛfi bətə bəfiə kedi əsuə. Boatɛyi boə bo utsyuə sa yi kobe. Fɛɛ buyi tsya boə kobe komfo ətə bə utidi abesə əsuə kato nya woate əsuə. Fɛɛ lesa nə laakpe betidi nkɛale ni lelabi. ² Utidi saa wə leebu nkə uyi lesaa, lə sitinti, unyi ni fe kase ele bə ote. ³ Fɛɛ utidi wə laala Onantoo, Onanto yi wə.

⁴ Nya nyamfo ni lesa nə minla miə maatɛyi mi itsyi lə didisa nə bɛfi bətə bəfiə kedi lə kedikətəkɔ əsuə. Buyi boə asa nnya betidi díyifo bətsyɛ bətə kedii, eyifo asa bimba lə kawunsiə kamfo. Itsyise buyi sitinti boə Onanto ɔni hã nkpe. ⁵ Lə betidi lɛ etikii, baatɛyi bənkə bəfiə kpe lə kato nye kasɔ mfo nya bəfiə akpa akpa bamfo fui ku

mə banamute kula tsya. ⁶ Tsyafe boo, buyi boə Onanto ɔni hã ete nkpe. Wə ni Anto wə diləkə asa nyamfo kenke. Nya we ni nwə bunsɪ nkpe butə. Nya Bonamute ɔni hã wə nkpee, wə ni Yesu Kristo wə əsuə Onanto leyɛ úyifo asa nnya kenke. Nya eyɛ lə wə əsuə nya bunsɪ nkpe nɛ.

⁷ Inni utidi saa nyi Ditiki Sɛɛ nəmfo. Asa nnya betidi diləkə bətsyə beesumuu, iyifo mə bətsyua fe sitinti ini ibə ese lə mmi, bə lə bedi lesa nəmfo eto oklee, beebu bə bəfiə eto lesa dini bədi. Nya mə nsusu bo ləmbə ale laalo mə dikpi bə edisa nyamfo ətə baabiasə mə əsuə. ⁸ Inni didisa nə boedi nə loobiasə bonko Onanto eto nti. Nya yembobiasə kulesa lə budi ni. Nya nko ke ini boəmbunyə kulesa lə budi lesa kuditsyua.

⁹ Bebe kukɔɔ lə kusu ko benkpə əsuə, bə lə bɛyɛ utidi wə eto bofokanɔ ləmbə ale bunə kakpe lə lehua əsuə. ¹⁰ Bu abe lə utidi wə eto bofokanɔ ləmbə ale nyə fə nwə nyi nyamfo ni nwə nyə nɛ lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi budi lə difiəyo. Wuntsya ebunyə əsuəale bə lə udi lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi mfó. ¹¹ Lə nyamfo esoo, fə ɔyimitsyua wə eto disɪ esɔ Kristo díkpə nya wə bofokanɔ ləmbə ale átsyɔ lə fə lesa nə fənyə fe lɛsɛsa esɔ. ¹² Lə ibə nkoo, nyalɛ ale fə bətsyua ba ni bafokanɔfɔ bota kebu. Nya ətə fə mba eto bofokanɔ ləmbə ale lə ikelə mə lə mə akɔɛsi kemɪə. Nya lə ibə nkoo, éyifo lehua ale Kristo bota kebu. ¹³ Nyaso lə lesa nə meedi ebute mə ɔyimitsyua lə uyifo lehua, mensiembudi lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi kulefe lə kase yuunə mə ɔnyimitsyua ekpe lə lehua kəmiə esɔ.

9

Ɔtɔnkpe Eto Ɔsuɔale Ku Wə Nyifo.

¹ Bibu biə mimbə kusu bə nyifo lesa nə maala? Nye minni ɔtɔnkpe nya mənnyə Bonamute Yesu lee? Nya inni mi ni eyibibi nnya lɛbɔ itsyi lə mɔ keyifo ka minyifo mintə Bonamute Yesu əsuə?

² Lə ibə bə bətsyuə embofo mɛ fe Bonamute Yesu eto ɔtɔnkpe, mi áfo mɛ nko. Nya fe kase biyifo lɔni ku Bonamute Yesu, nyamfó mate áte bənkə mi kosate lə nyamfo buləkə kate wuee biənkə nyifo Bonamute Yesu eto ɔtɔnkpe.

³ Nya lə betidi aala bə bəənə nko mɛ eto etiki lə nyamfo əsuəə, nyamfo muufi nləkə mɔ əsuə kɛnyɛ nɛ. ⁴ Eyɛ lə kusu əsuə bə bətə bo didisa ku ənəsa nye ntu. ⁵ Itə kusu bə bo tsya yenko bo bəsiə fe kase batɔnkpe bamba ku Bonamute Yesu eto bayimisani ku Petro tsya leeyifo. ⁶ Lee mɔ ku Barnaba mate ete ele bə buyifo keyifo bobɛ bo əsuə?

⁷ Omamanyə kuutsyuə enyifo keyifo kafo wə əsuə wə kayofofɔ. Nya ɔkuɛmfo saa, kpe kusu weedi bidikə bia únyə utsyiko lə wə ɔkuɛ. Nya nwə ləətsyə bebuki kpe kusu bə unə mmintu bo beeke bətsyiko lə bebuki bamə əsuə. ⁸ Minlɛ asa nyamfo bətɛyi eyɛ, lə asa nnya betidi eto nsusu dinyə bə ɛlɛkɛ əsuə. Nko ini lesa nə kɔfi nlɛ bətɛyi nɛ. ⁹ Boakla lə Moses eto afi eto kukue esuə bə, ubuki wə fakpa fesuko keyifo ɔnlɛ keyifo kətə fəə, mankle wə kɛnyɛ lə únyə ɔlɛ keyifo. Fɛɛ inni bebuki bamfo tinti əsuə nya Onanto nlɛ etiki budi. ¹⁰ Bo əsuə eso Onanto nlɛ ditiki nəmfo bətɛyi nɛ. Lə sitintii, bo eso

báwɔni ditiki nɛmfo nɛ. Utidi wə lekpe bidikə ku utidi wə ləəfəsə nye ləələkə bidikə, eeyifo nko ku nsusu nye kusubebe nkə utsyuə saa ebunyə bidikə biamə eto bitsyuə udi. ¹¹ Boto ləwɔɔ sɛɛ eto eyibibi bokpe lə mi nti. Nya lə mi tsya efi əsuə eto sinə eto bikə bitə boo, ebiasə lesa ətsyuə? ¹² Le betidi bamba ənyə kusu kenyə kutəkə kutsyuə ketsyi lə mi ɔflo, nyalɛ ele bə bo nyə kutəkə kpe enso mə kulaa tsya.

Fɛɛ boo, boanye lə kusu komfó bə lə bunyə kulesa lə mi ɔflo. Bomu bufi lesa saa butəkə lə bo əsuə itə lə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə lə leyɛ lə kusu sɛɛ əsuə lə disensə disu kalebe saa. ¹³ Biyi wuee biənkə betidi ba leeyifo keyifo lə Onanto eto disumuyoo, mfó bəənyə mə didisa ketsyiko nɛ. Nya betidi ba leefi mə keditətə eto asa kesu kətəkə lə kedikətəkɔ eto leba əsuə, nnya ətsyuə bəətə mə fe mə kedikɔ nɛ. ¹⁴ Nko əmə ke ini sitinti bə Bonamute dītə kɔfi nkə betidi ba laabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya be kətə betidii, letsya bobə nəmə əsuə ele bə bedi lesa nɛ.

¹⁵ Fɛɛ ménfi kusu komfo nyifo keyifo saa ntə əsuə. Nye bɔwɔni minlɛ mi kukue komfo bə lə ntɔ lesatsyuə ntsyiko mi ɔflo? Lə nyamfó esoo, lə nkrə kulaa tsya alɛkɛ itə mɛ eso. Itsyise manla miə lesanə əsuə itə mɛ kusu bə mbesə əsuə kato, utidi utsyuə yɛ lə nnya əsuə uyifo nnya etiki bimba. ¹⁶ Yəntə mə kusu bə nkabesə əsuə kato bə maabe ditiki sɛɛ nəmə letsya eso. Boanto Onanto ebunə mɛ koto lə mambe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə betidi! ¹⁷ Lə nnya ete iyifo bə mɔ kosate ete dɪləkə keyifo kamfo mintə mɔ əsuə, eni moobe kusu miə ele bə bafɔ mɛ kayo lə nnya disi. Fɛɛ iyifo keyifo ka Boanto Onanto

dílækə utə mə nkə ele bə nyifo. Itsyise iyifo keyifo ka Onanto dífi mə utsyə lə ke kenyə. ¹⁸ Nya nte kayo ka baafo mə lə ke disi? Kayofofó ka məənyə lə nnya əsuə ni maabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya kafo faa. Nya membunyə kayofofó saa lə Ditiki Sɛɛ nə meedi əsuə.

¹⁹ Kusu saa asini kutə mə se mimbə lə kuutsyua kalɔ eso. Fɛɛ nyifo mɔ əsuə fe utidi wə leeyifo betidi ba tā eto keyifo bə lə nnə betidi kpə moko Boanto Onanto. ²⁰ Lə nɛ keyifo lə Yudafo ntii, mə əsiə nkpə fe Yudanyə bə lə itə bə mofo mə bunə kaboko Boanto Onanto. Itə bə mimbə lə Moses eto kɔfi kalɔ tsyaa, məəsiə nkpə nko seka ku mba leetsyue wə kɔfi koto lə lefe nə minkpe lə mə nti itə lə mfo mə bunə kətə Boanto Onanto. ²¹ Nko ke meeyifo ku betidi ba lenni Yudafo tsya nɛ. Nya məəsiə lə mə nti fe utidi wə lenni Yudanyə. Nya meentsyue Yudafo eto kɔfi koto itə lə nnə məəntə Bonamute Boanto Onanto. Nyamfo aante bə ntaka ɣyə lə Onanto eto kɔfi əsuə itsyise lə sitintii, Kristo eto kɔfi əsuə nya meetsyue koto nɛ. ²² Lə nkpə lə mba eto bofokanɔ ləmbə ale ntii, meeyifo mɔ əsuə fe mə ke bə lə nnə mə mboko Boanto Onanto. Meeyifo əsuə kakatesə ko betidi ba eto nti minkpe itə lə nyɛ lə kusu saa əsuə bə lə nnə betidi mboko Boanto Onanto. ²³ Meeyifo asa nyamfo kenke itə lə Ditiki Sɛɛ nəmə eso bə lə nyə disuəyua nə laabɔ ketsyiko lə ni keyifo buyifo əsuə.

²⁴ Biyi wuee biə betidi kpə ləkə ketsyetsyi etsyi. Fɛɛ mə nti utidi ɔni hã ləətəkə kato kenyə nnya kayofofó. Nyaso bitsyetsyi nko əmə itə lə bitəkə kato lə binyə nnya kayofofó. ²⁵ Utidi saa

wə læmua əsuə fə weesu ketsyetsyii, waabokosə əsuə kasɔ kakase lesa nə baate wə ku nnya esu kenke bə lə ofo kato butəkə kafo lekankpakpa nə laanklɛ fə laa bia. Fɛɛ boo, boəmuə əsuə lə bofo lekpakpa nə ləmbobia kulefe. ²⁶ Nyamfo eso meetsyetsyi sidididi kesu setɔ bə lə nsu nla ukuə wə nkpə setɔ. Nya nyifo utidi wə laalo kabe fə woato kekpe nya maanto kekpe waata kebu. ²⁷ Məətə miə kekpe lɛ mɛ, bə mɔ əsuə lə inyə kanyi saa eto okle. Itsyise lə mbe Ditiki Sɛɛ nəmfo letsya ntə betidi bamba nya bubə botsya bokatesə əsuə bobee, mannla miə bələkə mɛ lenti bə mənɔyə ntə kayofofɔ!

10

Paulo Ekə Mə Ato Lə Bəfiə Eto Kesumu Ɔsuə.

¹ Mɔ bayimi, nɔla miə bekloma lesa nə dɪbə lə bo bana ba dɪtəkeko Moses əsuə. Lɛsɔmiloku lɛyɛ ko mə, nya lɛsɛ məmblɛ kenke. Nya báyɛ lə ditumbukplɛ sia eto nti bafe. ² Onanto éfi lɛsɔmiloku ku ditumbukplɛ sia úyifo fe mə ntufɛsəfləsə eto lekpa fe betidi ba dɪtəkeko Moses kama seka. ³ Məmblɛ edi Lɔwɔɔ eto didisa nəmə tutuutu, ⁴ nya bənə Lɔwɔɔ eto ntu bomə tsya ke. Bənə ntu betsyiko lə Lɔwɔɔ nəmə eto kobansə nə lɛyɛnko mə lidufənko mfo. Nya kobansə komə ni Kristo əmə kosate. ⁵ Lefe nəmfó kemiə kulaa tsya, Onanto mənnyə disuəyuə lə mə kpə eto ditsyəbi əsuə. Lə nyasoo, bəkpə lə ntenti.

⁶ Asa nyamfo nnya ele bə bunyə bokase asa bə lə abua buyifo eto kamini lensiəmbɔkɛ bo lə əsuə kakpe bo bulə, ⁷ nye bufi əsuə butə

bəfiə busumu eto asayifoyifo fe mə ke. Nyamfo eto okle Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue lɛtɛyi nkə, “Betidi bamfo álo bebuki, bédi bənə ku sitəkpə ku sɛsɔnɔdidi eto asa, nya báke bəwui əfiəkə.”
 8 Yanle bə ibə bə bola asɔnɔsa buyifo fe kase mə betidi díyifo, nya betidi akpi fosi ənuə akpi ətsyə díkpə lə diyi lɔni əsuə. 9 Nya biəntə lə boto Boanto bobɛ. Nko ibə mə bətsyuə díyifo nya bawa dínə mə nya békpə. 10 Nya yanle bə botaka buńyə lə Onanto əsuə fe kase mə bətsyuə díyifo, eso nya Onanto eto ɔtɔnkpe wə nkpe ukpə eto əsuəale lɛtsylɔsə mə.

11 Nyamfo kenke əbə itə bə lə bufi bokase kobɛ. Nnya bə bəwɔni nnya bətsyuə bə lə bufi bɔlɛ bo kɔlɛ. Itsyisɛ lefɛ nə əsuə bonkpə mfoo, eboyo kalosəkɔ. 12 Utsyuə saa wə leebu nkə uńyə keklee, bɛ kukɔnɔ nkə weedu ɔnɔ. 13 Lesa saa nə laato fə kabɛɛ, nnya okle ebofo bubə lə utidi saa əsuə. Fɛɛ Onanto eeyifo lə wə katɛyi ketsyə əsuə. Nya wookpɛ fə nkɛalɛ bə lə afo bunyə lə lesa nə ke nɛ fə bulə əsuə, nya yemboso fə əsuəalɛ, bə lə afo bunyə keklee lə nnya əsuə. Lefɛ nə lesatsyuə nɛ fə bɔkpɔnkoo, Onanto ebutə fə əsuəalɛ bə lə efi ənyə lə asa nyamfo kenke lə əsuə, nya woote fə kusu kɔ əsuə fə ɔyɛ abɔ afe lə nnya əsuə.

14 Nyaso, mɔ bayimi, biləkə mi əsuə bitsyiko lə bəfiə busumu saa əsuə. 15 Nɛ mi etiki budi fe betidi ba nyi kobɛ. Nyaso bitsyue asa nya maatɛyi mi mfo koto lɛ bɛnɔ. 16 Ləkɔbɛ nə boefi kasɔ Onanto anii, ńyə itə Boanto eto kɔtɔ. Nya abolo nnya boedi lə bɔlɛ Boanto eto lesa kenkɛ budii, aatɛ bə bo ku Kristo eyifo bani. 17 Itɛ bə

bufui tsyaa, lə sitintii, buyifo əsuə eto sinə sɔni kplo. Itsyise abolo ani ete ini boedi.

¹⁸ Bibu Israel bebi ba leedi lesa nə befi bətə Onanto kedi, beyifo bani ku Onanto. Itsyise wə uni befi asa bətə kedi lə wə keditətə eto leba əsuə. ¹⁹ Nya mɔmɔɔ, bubu fanlɛ fə bətɛyi minlɛ miə bəfiə ba befi ani batoo, nya məətsya eyifo Onanto kosate? Nye lesa nə bəfi bətə kedi bətə asa bamba, nyamfo eyifo lesa tinti ditsyuə?

²⁰ Owo lo! Lesa nə minlɛ mi bətɛyi, nya ni bə, asa nnya bəfi bətə kedi lə kedikətəkɔ eto aba əsuə, befi nya bətə kedi bətə awɔnɔ bua, inni Onanto. Nya manla miə biyifo bani ku awɔnɔ bua nyamfo. ²¹ Yanlɛkɛ bə binə asa itsyi lə Boanto eto ləkɔbe kafo nya bisi bisu binə itsyi lə awɔnɔ bua tsya eto ləkɔbe kafo. Yanle bə edi lesa lə Boanto eto kedikətəkɔ nya esi esu edi lesa lə awɔnɔ bua eto kedikətəkɔ tsya. ²² Nye bela biə Boanto lə unyə ɔblɔ okpe bo? Biembu disi biə bokpe əsuəale beso wə.

²³ Baatɛyi lekpa bənkə, “Kusu kpe bə buyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fɛɛ inni lesa saa lɛlɛkɛ bə buyifo. Kusu kpe bə buyifo lesa saa, fɛɛ inni lesa saa laaboko bo kutəkə. ²⁴ Yanle bə nwə léfo ónɔ bɛbɛ wə maate hã eto kasɛɛ, bomu ele bə ɔbɛbɛ kasɛɛ utə wə utsyuə tsya.

²⁵ Bekpe kusu biaya sinə saa sia banlɛ bote lə asi kayimi. Nya yanhiã bə lə bɛtɔ bɛnɔ sinə sia eto okle sini fɛ lə beya. ²⁶ Itsyise Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue lɛ bətɛyi nkə, “Kawunsia ku asa nnya nkpe lə ke kenkee, Boanto eto ale ini.”

²⁷ Lə manfokanɔnyə utsyuə akpadi fə nkə bə lə bidi lesa nya fatɔnɔ fesu, lesa nə ke dii, di ni

nya mantɔ kulesa anɔ lɛ disa nɛmɛ eyifo kenke lee dienyifo. ²⁸ Bomu lɛ utidi utsyuɛ atɛyi fɛ nkɛ befi lesa nɛmɛ bɛtɛ bɛfiɛ kedi, mendi ni. Nyamfo luutɛ bɛ utidi ɛmɛ eto lɛkɔɛsi lembulɛ wɛ nɛ. ²⁹ Itsyise inni fɛ nwɛ lidi lesa nɛmɛ eto utu eso yuukɛlɛ bomu nwɛ nse. Utidi utsyuɛ ebofo bɔtɔ nkɛ, “Besɔ lɛ nkpe kusu meeyifo lesa ɛtsyuɛ fɛ ini utidi bamba yookpe bulɛ lɛ lɛkɔɛsii, nya ele bɛ nyɛ lesa nɛmɛ buyifo? ³⁰ Lɛ nsɔ Onanto ani lɛ lesa nɛ mɛndi ɛsuɛ, besɔ ele bɛ utidi bamba bu nkɛ nta mbu lɛ nyamfo ɛsuɛ se minsɔ Onanto ani?”

³¹ Fɛɛ kloma fɛnkɛ lesa saa nɛ utsyuɛ leeyifo nye leedi nye lɛɛnɛ, ele bɛ uyifo nnyamble kenke bɛ lɛ befi dibu bɛtɛ Onanto. ³² Bienyifo kulesa nɛ luuɲyɛ lɛ Yudafo nye mba lenni Yudafo nye Onanto eto bafokanɔfo eto ditsyukpa ɛsuɛ. ³³ Biyifo fe kase meeyifo lesa saa. Maabe kusu miɛ mɛmbuyifo kulesa nɛ luuɲyɛ lɛ kutsyuɛ saa ɛsuɛ. Mambe kusu itɛ mɔ lɛlɛkɛsɛ, bomu itɛ lesa nɛ lɔlɛkɛ itɛ utsyuɛ saa bɛ lɛ bɛnyɛ bulɛkɛ.

11

¹ Bebe lɛ bekase mɔ ditsyɛbi fe kase mintsya laabe Kristo eto lele.

Kristo Ni Utsyuɛ Saa Eto Disi.

² Maatɛsɛ mi itsyise biakloma mɛ lefe saa nya biakloma asa nnya minte mi nya biayɛ lɛ nnya ɛsuɛ lefe saa.

³ Fɛɛ nla miɛ bekloma wuee biɛ, Kristo eyifo utidi saa eto disi. Nya usɛ tsya eyifo disi itɛ usio. Nya Onanto ni disi itɛ Kristo. ⁴ Nyaso osani wɛ laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Sɛɛ letsya lɛ

Onanto eto Disumuyo nya úfi lesatsyua úti disí, wəntə Kristo dibu. ⁵ Nya usio wə laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Sɛɛ letsya lə Disumuyo nya weemfi ofiamɛ keti disii, wəntə wə usə dibu. Nya letekeke saa əmbə lə wə ku usio wə ləkpi disí nya wanlɛ wə əsuə ola eto nti. ⁶ Lə usio əmfo mémfi ofiamɛ úti disí, nyalɛ ete bənkə ókpi disí. Nya se iyifo afanisa bənkə usio kɔ disí nye ókpi disí esoo, ele bə ufi ofiamɛ uti disí. ⁷ Yanlɛ bə osani fi kulesa uti disí lə Disumuyo itsyise Onanto éyifo osani lə wə ditsyəbi əsuə. Nya wələkə Onanto eto dibu kate. Fɛ kusia wəə, ələkə osani eto dibu kate. ⁸ Itsyise Onanto mánka usio buyifo ketsyiko osani əsuə. Bomu usio úyifo útsyiko lə osani əsuə. ⁹ Nya inni usio eso Onanto díyifo osani. Bomu osani eso Onanto díyifo usio. ¹⁰ Nya lə Onanto eto batɔnkpə esoo, ele bə usio fi ofiamə uti disí lə ete bə okpe lə osani eto kalɔ.

¹¹ Nya lə bo bofokanɔ eto nkprəsiəsia əsuəə, usio ənsiə lete lə osani əsuə, nya osani tsya ənsiə lete lə usio əsuə. ¹² Itsyise fe kase bələkə usio betsyiko lə osani əsuəə, nko ke ini bə usio tsya lele osani nɛ. Fɛɛ lə nyamfo kenkee, Onanto ɔflɔ itsyi.

¹³ Mi kosate bu bebe lə elɛkɛ bə usio ńyə ukato ola lefe nə eto lefe weefi kulesa uti lə disí? ¹⁴ Fe kase Onanto díyifo kawunsiə, nyamfo mate lɛ bo lasatsyua bote. Yanlɛkɛ bə osani yani wə disí utsyə diyi nya sɛwɔni nyoma. Iyifo afanisa. ¹⁵ Fɛɛ lə usio eto sɛwɔni ekulə seyoma nkoo, iyifo dibu itə wə. Itsyise Onanto ətə wə sɛwɔni sia dikulə fe lesa nə díti wə disí. ¹⁶ Fɛɛ lə utidi utsyua ala nkə wəənə etiki lə nyamfo əsuəə, lesa nə

ete mooteyi wə ni bə bo Onanto eto bafokanofọ eto etsyukpa kenke ensibə kusumu eto ketsyue bamba saa enso nkamfo.

¹⁷ Nya lə asa nnya minlə muuləkə kate nte mfo əsuə, inni atəsə ini məəbə mi butə. Itsyise lə mi botsya lə Onanto eto kesumu əsuə, lesa nə laabo ketsyi lə mi botsya əsuə eni lesa sɛ. Bomu asa bua nso bobo ketsyi mfó. ¹⁸ Itsyise ditutɛ, nno bə lə betsya fe bafokanofɔ, biama mi əsuə lə akpa akpa. Nya iyifo mɛ fe nyamfo eyifo onukuale. ¹⁹ Kusu kuni bə kənə dufə mi lenti bə lə iləkəkə mba ni bafokanofọ ba ni banikualɛtidi lə mi nti ete bə lə betidi lə bənyə mə bətsyə lekpo. ²⁰ Nya lə bətsya fe ditsyukpaa, inni Bonamute Yesu eto didisa kenke nə bibə kedikɔ. ²¹ Itsyise lə bibə bekpe disii, biənnə kəsiəkə mi bətsyuə fe utsyuə saa leefi wə lesa kedi. Nyamfo ətə bə kukpɛnsɛ aalɛ bətsyuə nya bətsyuə ləənə nte kekpa. ²² Nya bimbə ayo bə lə bisia lə nnya kafa lə bidi binə? Nye bola bela biə biənə bafokanofọ eto etsyukpa nyamə bekpe lə kofani əsuə, ku lə bekpe bakombo ba nkpe lə bo nti kofani. Be ele bə nteyi mi? Botəsə ele bə ntesə mi lə nyamfo eso lee? Owo lo!

²³ Itsyise lesa nə mímfo mintsyiko lə Bonamute Yesu oflɔ, ni ni nnə minte mi nɛ. Nya lə ketsye ka əsuə fe boofi wə bakpee kɔni, úfi abolo, ²⁴ nya se óso Onanto anii, úbudi nnya nya óteyi nkə, “Nnyə nyamfo ni mɔ əsuə eto sinə sia muufi ntə Onanto kedi lə mi disi. Befo lə bidi lə bifi bikakloma mɛ.” ²⁵ Nko ke ini lə didisa nəmə eto kamaa, úfi ləkobe nəme nya óteyi nkə, “Ləkobe nəmfo ni Onanto eto ketsyue fofọ ka mɔ kɔtɔ úfi

óse uyi. Nya lefe saa nə biunə lə ni, binə lə bifi bikakloma mɛ.” ²⁶ Nyamfo lɛ bote nkə lefe saa nə biudi nye biunə lə ləkɔbe nəmfo kafoo, bɛlɛ Bonamute Yesu eto ukpə bokloma isu ese lefe nə usi wuubə.

²⁷ Nyaso utidi saa wə luudi Bonamute Yesu eto lesa nəmfo nye wuunə lə ləkɔbe nəmfo kafo lə kusu ko dimantsyɛ əsuəə, ebote bə uyifo lehua se wəntə Bonamute Yesu eto əsuə eto sinə ku kɔtɔ dibu eso. ²⁸ Lə nyamfo esoo, ele bə utsyuə saa to wə əsuə obe kukɔnɔ fɛ lə udi abolo nye unə utsyiko lə Bonamute Yesu eto ləkɔbe kafo. ²⁹ Itsyise lə wante lesa nə Bonamute Yesu eto əsuə eto sinə ni fɛ udi abolo nyamə nye unə utsyiko lə ləkɔbe nəmə kafoo, weedi nya wəənə lekpokpronkpo kaboko əsuə. ³⁰ Nyamfo dítə bə mii nti eto betidi kpə əmbə əsuəale nya bətsyuə diyifo befinfi. Nya kpə tsya díkpə nɛ. ³¹ Nya lə bote kobe nya butsyiko bo əsuə budufə kobee, yuutə bə Onanto embokpronko bo lekpo. ³² Fɛɛ Bonamute Yesu aakpronko bo lekpo nya wəənə bo koto bə lə Onanto lə ɔyɛ bo bətsylɔsə ku manfokanɔfɔ.

³³ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, lə betsya biə biedi Bonamute Yesu eto lesaa, binyə hisiakə utsyuə. ³⁴ Nya lə kukpɛnsɛ lɛ utsyuəə, ele bə udi lə wə diyo bə lə Onanto wankpronko mi lekpo lə betsya fɛ ditsyukpa seka. Nya lə etiki bamba kpɛ, lə mbə mfóo, bɔɔlɛ nnya bobɛ.

12

¹ Nya mɔmɔɔ, lə asa nnya leka Lɛwɔnɔ Kenkɛ eto ətəsa əsuə, mɔ bayimi, nɛlɛ miə betɛ

ɔnukuale eto ditiki nɛ nkpe lɛ nyamfo ɛsuɛ.
² Biyi wuee biɛ lefe nɛ bɛante tɔ Onanto, bɛtɛ
 asa nnya lɛmbɛ nkpe kɛdi mi nya bɛkesumu asa
 nyamfɔ nya bɛnya kusu komɛ. ³ Nya ele bɛ bete
 biɛ utidi saa wɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke nsi lɛ
 ɛsuɛ, ɛɛbɛmbofo etiki budi nkɛ, “Mbusiotidi ni
 Yesu.” Nko ke tsya ini bɛ kuutsyuɛ saa embofo
 bɔtɛyi nkɛ, “Yesu ni Boanto,” lenni Onanto eto
 Lɛwɔnɔ Kenke nsi wɛ lɛ ɛsuɛ.

⁴ Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke ɛtɛ ɛtɛsa kpɛ,
 fɛɛ Lɛwɔnɔ lɔni nɛmɛ ete diini. ⁵ Esu kpɛ kpe
 nnya ɛsuɛ boeyifo keyifo kɛtɛ Bonamute, fɛɛ
 Bonamute ɔni ɛmɛ ete uni nɛ. ⁶ Nya nyifo akpa
 akpa akpa tsya kpe, fɛɛ Onanto ɔni ɛmɛ ete lɛtɛtɛ
 ɛsuɛle utsyuɛ saa weeyifo ke.

⁷ Ɛtɛsa nnya utsyuɛ saa nkpee, Onanto eto
 Lɛwɔnɔ ni nwɛ dɛtɛ wɛ ɛtɛsa nyamɛ bɛ lɛ betidi
 ba kenke lɛ bakɛ wɛ ɛsuɛ eto kutɛkɛ. ⁸ Utsyuɛ,
 Onanto eto Lɛwɔnɔ ɛtɛ wɛ ɛtɛsa nnya lɛtɛtɛ bɛ
 weedi etiki budi ku kɔbe ɛye lɛ Lɛwɔnɔ nɛmɛ
 ɛsuɛ. Nya utsyuɛ tsyaa, Lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛtɛ wɛ
 ɛtɛsa nnya lɛtɛtɛ bɛ uyi etikibudi ketsyiko lesa
 nɛ unyi ɛsuɛ ɛye lɛ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ke ɛsuɛ. ⁹ Nya
 obamba kpe bofokanɔ kekkeke ɛye lɛ Lɛwɔnɔ
 nɛmfo ke ɛsuɛ. Nya utsyuɛ, okpe ɛtɛsa nnya
 weefi katsya bufi ɛye lɛ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ke ɛsuɛ.
¹⁰ Utidi bamba aafɔ ayanisa buyifo kate. Nya
 utsyuɛ, lɛ kase wuudi Onanto eto ditiki nɛmɛ.
 Nya utidi bambaa, bɛ lɛ unyɛ awɔnɔ akpa akpa
 utsyɛ lekpo. Nya utsyuɛ, bele bele eto bɔtɛyi.
 Nya obamba tsyaa, bele bele eto kasɔ bulɛkɛ.
¹¹ Asa nyamfo kenke, Onanto eto Lɛwɔnɔ lɔni
 nɛmɛ eto eyifosa ete ini. Lɛwɔnɔ ni leesie ɛtɛsa

nyamə kətə utsyuə saa εye lə kase waala əsuə.

¹² Kristo eyifo utidi eto əsuə eto uyi wə nkpe əsuə eto akpa lete lete kpə. Etidisuə ani ete ini tsya əsuə eto akpa lete letee, ləkə iyifo ani. ¹³ Nko ke ini lə bomba ni Yudafo ku əsə bamba eto betidi ku betidi ba ni ndomunya ku betide ba nsi lə mə əsuə əsuə tsya eto nti nε. Ləwəno ləni nə ete béfi béyifo bo ntuflesəfləsə eto lekpaə, ni əmə díyifo bo əsuə eto sinə sɔni nε. Nya Ləwəno ləni nəmə eto ntu ete béfi bətə bomble dínə nε.

¹⁴ Itsyise etidisuə ani eenyifo utidi. Bomu əsuə eto akpa lete lete kpə béfi bákə fε íyifo utidi ɔni. ¹⁵ Lə kokpa átɛyi nkə, “Se minni kɔni esoo, məmbəkə ku əsuə eto sinə siamə,” nyamfo anle bote sitinti nkə kuni əsuə eto sinə eto lekpa ditsyuə. ¹⁶ Nya lə koto tsya nkə, “Se minni dinəmi esoo, məmbəkə ku əsuə nyamə,” nnya tsya anle bote sitinti nkə kuni əsuə eto lekpa ditsyuə. ¹⁷ Nya lə əsuə nyamə kenke ete ni dinəmi, ntsyə yuubə fε diɔno lesatsyuə? Nya lə koto mate tsya inii, ntsyə yuutsyə fε kɔno asa eto bɔnyi? ¹⁸ Fεε lə bɔle ola bobee, buunya boə Onanto efi akpa lete lete úyifo utidi eto dimu nəmə fe kase wə kosate lela nkə utsyə. ¹⁹ Lə əsuə eto lekpa ləni ete ni utidii, ntsyə wuutsyə! ²⁰ Fεε fe kase boənyə, akpa nyamə fui. Tsya utidi ɔni ete uni.

²¹ Fεε se inni ɔni ete unii, dinəmi embofo kɔni bɔɛyi nkə, “Manhiã fə lə mə kulesa əsuə.” Nya nko ke disii tsya lembofo kokpa bɔɛyi nkə, “Manhia fə lə mə kulesa kəmiə.” ²² Lə kusu kutsyuə, akpa nya nte fe nnya ləmbə ale saa, nnya bomu lə bə imbə bo lə əsuəə, boəmbobo

kulesa buyifo. ²³ Nya akpa nya boembu kakpe lə kulesa kemia, nnya bomu buunyi bə ele bə bələ ola nɛ. Nya akpa nnya laanno bobə bə buləkə bote betidi lə bənyəə, nnya boalɛ ola kalɔ kalɛ kukɔnɔ nɛ. ²⁴ Nya boenyifo nko kətə akpa nnya betidi ləənyə lefe saa. Fɛɛ Onanto dɪfi nnya ɔkɔ ku akpa nyamfó nko nya útə nkə bufi dibu butə akpa nnya bomu boənyə boə bəmbə kutəkə saa. ²⁵ Nyamfo te nko bə lə ntimama lə boyɛ bəkɛ lə akpa nyamə nti. Bomu lə akpa nyamfo kenke lə ifi lɔniyifoyifo itə mə bətsyuə. ²⁶ Nya lə əsuə eto lekpa ditsyuə lə kanyi bunyəə, əsuə nyamə kenke əənyə kanyi nya əsuə eto akpa bamba tsya ləənyə kanyi. Nya lə batəsə lekpa ditsyuəə, əsuə eto akpa nyamfo kenke əənyə disuəyuə.

²⁷ Nyaso mible ləkɔ biyifo Kristo eto əsuə eto sinə siamə nya mi utsyuə saa eyifo wə əsuə nyamə eto lekpa lɔni. ²⁸ Nya betidi ateate ba Onanto dɪfi ókpe lə bafokanɔfɔ nti ni tutɛɛ, batɔnkpe bamə, nya dinuəfə, bənyeləkətidi, nya ditsyəfə, bateasa, fɛ mba leeyifo ayanisa. Nya mba nkpe əsuəale laatsya bufi nye laawunsəko betidi nye batɔnkotɔnko nye mba laateyi bele bele. ²⁹ Inni betidi ba kenke ni batɔnkpe nye bənyeləkətidi nye bateasa. Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo ayanisa buyifo kələkə kate. ³⁰ Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo bufi botsya nye laafo belebele bətɛyi nye laafo belebele kasɔ buləkə kate. ³¹ Nyamfo esoo, bifi mi akɔəsi bitəkə lə asa nnya nkpe kutəkə enso əsuə.

Asa nnya nkpe kutəkə enso nyamble kenke ni nnya muubə nte mi mfo nɛ.

13

Paulo Ɖlākā Bafokanɔfọ Eto Lelabi Óte.

¹ Lə nnya ete mofo bele bele bia betidi ku Onanto eto batonkpə kenke lateyi nya maanla betidii, mɔ etiki nnya meedi kenke eyifo efufu fe kase lə baso tsyensi eto kakpɛ laale. ² Nya lə nləkə Onanto eto kɛnyɛ nte nya maanɔ asakulakula kaso nya minyi asa nnya kenkee, nya minkpe bofokanɔ bo mofo bufi kanyi atini ketsyiko lə nnya kənyəkɔ fe mimbe lelabii, minni kulesa. ³ Nya lə mfi mɔ bikə bia nte mɛ kulaa tsya ntə bakombo nya mintə miə batonsə mɛ kulaa tsya fe mimbe lelabii, minni kulesa kon.

⁴ Lelabi kpe dibusə nya lenkpe kafoekpɛ. Di-ansəsə ənəmi nya diambesə əsuə kato nya diate əsuə. ⁵ Lelabi entidi ato nya dianta asa kətə əsuə nye dinyə ɔblo. Nnya lelabi emfi nsusu bua lə utidi əsuə. ⁶ Nya diənnnyə disuəyuə lə asa bua əsuə. Bomu diənyə disuəyuə lə asa sɛɛ əsuə. ⁷ Lelabi əntə disi lə bofokanɔ ku kusubebe əsuə nya diənyə kekkeke lə bulə saa bulə əsuə.

⁸ Lelabi əmbə kasekɔ. Onanto eto kɛnyɛ buləkə kpe, fɛɛ ekpe ke kalokɔ. Bele akpa akpa bɔtɛyi tsya kpe, fɛɛ biubə mi kasekɔ. Kobetete kpe sitinti, fɛɛ ko lefe ebubə efe. ⁹ Itsyise kobetete ku kɛnyɛ ləkələkə eto kətə ka Onanto dītə bo, mamflo. ¹⁰ Fɛɛ lə lesa nə lɛflo kenke abɔ dibəə, lesa nə dimamflo ensi əmbokɛ. ¹¹ Lefe nə minyifo dikpɛfi, nkədi etiki nya mɪnkanɔ asa kaso nya mɪnkebu disi fe dikpɛfi. Mɔmɔ wə minkabee, ekpɛfisa nyamfo mensile mɛ kulesa. ¹² Asa nnya boənyə mɔmɔɔ, iyifo flufufu fe kase

boənyə lesa lə ahuhɔɛ əsuə. Nya kama fɛ buunyə nnya wuee, ənəmi ku ənəmi. Nya lesa nə minyi mɔmɔɔ, mankpako mɛ elo. Fɛɛ kamaa, muubə nyə lesa saa nya yeokpa wuee fɛ kase Onanto nyi mɛ mɔmɔ kenke.

¹³ Sitintii, asakpa ətsyə ni nnya nkpe mfo. Nya nyamfo ni bofokanɔ ku kusubebe ku lelabi. Fɛɛ nnya nso lə nnya nti kenke ni lelabi.

14

Paulo Áte Asa Itsyi Lə Lɛwɔnɔ Eto Ətəsa Bamba Əsuə.

¹ Nyaso bitə lə lelabi lə diyifo lesa nə mi utsyuə saa loɔbɛbɛ keklege nkə lə ɔkɛ. Nya bifi mi ənəmi bitəkə lə lɛwɔnɔ eto ətəsa əsuə. Nya ətəsa nnya nso bofe kenke nibə lə afo Onanto eto ditiki sɛɛ kɛnyɛbuləkə. ² Utidi wə laatɛyi bele bele, weedi etiki ku betidi, bomu Onanto ni nwə weedinko etiki. Itsyise utidi kuutsyuə əmbɔnɔ nnya kasɔ, nya lə etikididi əsuə waatɛyi asa ketsyi lə asakulakula əsuə ɛyɛ lə Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəale əsuə ³ Fɛɛ utidi wə ləələkə Onanto eto ditiki kɛnyɛ kətə betidi, waawunsə ko mə nya waakpe mə nya woakpe mə nkɛale nya wəəyuəsə mə utu. ⁴ Utidi wə laatɛyi bele bele bia eto kasɔ betidi laanɔɔ, wə əsuə ete waawunsəko. Fɛɛ utidi wə lətəkə Onanto eto ditiki kɛnyɛ, waawunsəko bafokanɔfɔ eto ditsyukpənə kenke.

⁵ Iyifo mɔ lelabi lə mible ebofo bele bele bɔtɛyi. Fɛɛ lə biofo Onanto eto ditiki kɛnyɛ buləkə kətə betidii, yɔɔlɛkɛ itə mɛ eso. Itsyise utidi wə ləələkə Onanto eto ditiki kɛnyɛ kətə betidii, kpe kutəkə eso utidi wə laatɛyi bele

bele, siankpa utidi utsyuə kpe wə loofɔ asa nnya woateyi kasɔ buləkə kətə mba nti onkpə mfo, itə lə bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nəmə lə bafo kasɔ bɔnɔ.

⁶ Nyamfo esoo, mɔ bayimi, lə mbə mi ɔfɔ nya minlɛ bele bele bele bia kuutsyuə saa laanno biɔteyii, nte kutəkə ko biunyə lə nnya esuə? Biembunyə kutəkə saa, enso lə nləkə Onanto eto kenyeɛtsyətsyə kasɔ ntemi, nye minte mi lesa ətsyuə, nye minləkə Onanto eto Ditiki Sɛɛ kenye minte, nye minte mi asa ətsyuə.

⁷ Bu abe asa nnya buaso nye buefə nya əsuə nkpə lembə fe kakpatsyaku nye osanku nya lembofo əsə bufə lə nnya kosate əsuə. Ntsyə yuutə bə utidi utsyuə ebɔnɔ lə ote kusə ko banlɛ bufə lə utidi wə leefə kakpatsyaku nye osanku əmfó, amfo nnya bufə kukɔnɔ bə lə afo kusə komə eto ɔkɔɛ bɔnɔ wuee ketsyə lekpo? ⁸ Nya lə utidi wə leefə kakpatsyaku amfo ke bufə kakpadi asa nyamə kukɔnɔ, ntsyə yuutə bə betidi fo əsuə bumuə itə lema? ⁹ Nko ke ete ini bə utidi di etiki lə sele sityuə əsuə sia betidi lembofo lesa nə woateyi kasɔ bɔnɔ. Bomu wuubə uyifo fe ufiebi wə lénya údufə lə difule əsuə, nya kasɔnɔnɔ ləmbə. ¹⁰ Bele kpə kpe lə kawunsia, sele kusityuə saa əmbə sia ləmbə kasɔnɔnɔ. ¹¹ Fɛɛ lə utsyuə anno sele sia maateyi eto kasɔ, ete mfiani ɔfɔ lə wə ɔfɔ, nya wə tsya áfiani ɔfɔ lə mɔ ɔfɔ. ¹² Se ənəmi lɛsɛ mi lə Lɛwɔnɔ eto ətəsa bofo əsuəə, bitə lə ənəmi lə ɛsɛ mi lə befo ətəsa nnya lɔwunsəko bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə luunə mə isuko sɛtɔ enso.

¹³ Nya utidi wə laateyi bele bele, ele bə ɔtɔ

Onanto læ utə wə ətəsa bæ læ ofo nnya woateyi kenyebuləkə. ¹⁴ Itsyise læ nyɛ læ kusu komfo əsuə nto ola, mɔ ləwɔnɔ ete nɛ olaa, fɛɛ inni læ mɔ nsusu əsuə. ¹⁵ Nyaso be ele bæ nyifo? Mooto ola ku mɔ ləwɔnɔ kekɛke, fɛɛ mooto ola ku mɔ nsusu tsya. Nya muusə əsə ku mɔ ləwɔnɔ, fɛɛ əsə nnya muusə ebutsyi taa mɔ nsusu kemɪə tsya. ¹⁶ Nya læ ənyə alɛ Onanto ani bɔsɔ itsyi læ fə ləwɔnɔ əsuə kee, ntsyə yuuyifo fɛ utidi wə ɲyə fə læ akɔ mfo lɔnɔ lesa nə fanɛ bɔteyi fɛ wɔteyi nkə fə olatoto læ ibə itə fe kase fanɛ Onanto ani bɔsɔ se woannɔ lesa nə fanɛ bɔteyi mfó? ¹⁷ Nya læ fə ani nnya faasɔ Onanto alɛkɛ kula tsya, betidi bamba embunyə kutəkə saa betsyiko læ nnya əsuə.

¹⁸ Maasɔ Onanto ani bæ meedinko Onanto etiki læ bele bele əsuə enso mi nti eto utsyuə saa. ¹⁹ Fɛɛ læ bo katsyakɔɔ, moola miə maateyi etiki anɔ nnya eto kasɔ betidi lɔnɔ læ mfi nnya nte betidi asa enso bæ nkədi etiki kpə læ bele bele əsuə sia betidi laanno kasɔ.

²⁰ Mɔ bayimi, bienyifo mi əsuə fe bekpefi læ mi disibubu əsuə. Bomu biyifo mi əsuə fe beninə læ mi disibubu əsuə. Fɛɛ læ abua eto esu əsuəə, biyifo mi əsuə fe bekpefi seka. ²¹ Nya læ Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue əsuəə, Boanto Onanto átɛyi nkə,

“Muudi etiki ku mɔ Kusə eto betidi
ɛyɛ læ betidi ba laateyi bele bele əsuə.

Nya muudi etiki ɛyɛ læ bafɔ eto kenye əsuə,
Fɛɛ bembutsyue mɔ ɔkɔɛ koto.”

²² Nyaso bele bele bɔteyi eyifo lesatsyuə buləkəkate manfokanɔfɔ fɛɛ inni itə bafokanɔfɔ. Fɛɛ Onanto eto ditiki kenye buləkəə, nnya ni

lesa nà muufi nte bafokanọfọ asa nnya inni ità mamfokanọfọ.

²³ Lə nyamfo esoo, lə bafokanọfọ kenke eto utsyuə saa etsyiko etiki budi lə bele bele əsuə nya utidi utsyuə bamba kpe mfo lə mi nti nye betidi ba mamfokanọfọ nkpe mi lə ntii, biənyə biə bɔɔtɛyi bənkə disi abia mi fe bebuki? ²⁴ Fɛɛ lə mi nti eto utsyuə saa eyifo Onanto eto Unyeləkətidi nya utidi bimba nye utidi wə mamfokanonyə utsyuə əbə údufə lə mi ntii, wuunyə wə lebuə utsyuə lekpo ɛyɛ lə lesa nə wɔanɔ eso. Asa nnya woanɔ eboté wə nkə Onanto ebokpronko wə lekpo. ²⁵ Nya wə kosate ebuləkə asa nnya lebiɔ enkpe lə wə lə lekple nya woobokosə əsuə kasɔ ɔtɛsə Onanto ɔtɛyi nkə, “Sitinti, Onanto kpe mi lenti!”

²⁶ Mɔ bayimi, nla miə matɛyi lesatsyuə nə nkpe lə nyamfo əsuə lə mi disikakpekɔ. Lə betsya biə biato olaa, utsyuə kpe kusə kɔ waala nkə wəəsə, nya utsyuə kpe lesatsyuə waala nkə waate. Nya utsyuə tsya ala nkə wəələkə Onanto eto lesatsyuə ote. Nya utsyuə tsya kpe kɛnyɛ lə bele bele əsuə, nya utsyuə tsya ala nkə wəələkə asa nyamfo kasɔ. Fɛɛ bebe biə biyifo asa nyamfo kenke bə ɛwunsəko bafokanọfọ eto ditsyukpa nəmə. ²⁷ Lə utsyuə kpe kɛnyɛ kətsyuə ka ola nkə waatɛyi lə bele bele əsuə, utidi fe inuə nye itsyə hā te ele bə bedi etiki nnya nkpe mə ɔni, ɔni. Nya ele bə bənyə uti bamba wə tsya luuləkə asa nyamə bātɛyi mfó eto kasɔ. ²⁸ Nya lə mba mfó wə luuləkə nnya kasɔ, utidi wə nle etiki mfó, ele bə ɔyɛ lə wə ku Onanto hā lə bedi etiki lə bətsyuə əsuə.

29 Betidi inuə nye itsyə ba lefo etiki ətsyuə itsyi lə Onanto ɔflo ebefo kɛnyɛ buləkə katɛyi nnya le mba dibu lə bedufə lə nyamfo əsuə babe kukɔɔ. 30 Nya lə mba nkpe lə katsyakɔ mfó eto utsyuə áfo kɛnyɛ ketsyuə itsyi lə Onanto ɔflo, ele bə utidi wə nɛ etiki budi mfo yɛ wə etiki nnya ɔnlɛ budi lə utə utidi əmə kusu. 31 Mible kenke ebofo mi kɛnyɛ ka bɛnyenko bɔtɛyi ɔni ɔni itə bə utsyuə saa ebofo lesatsyuə nnya lookpe wə əsuəale. 32 Betidi ba lələkə Onanto eto ditiki kɛnyɛ aafɔ əsuə bunwə kalɛ lə etiki nnya budi əsuə. 33 Itsyise Onanto aala nkə buyifo asa lə kusu ku diyuə əsuə.

Kase seka inte lə Onanto eto bafokanɔfɔ eto etsyukpa kenke ntii, 34 ele bə besio di kãã lə bafokanɔfɔ eto katsyakɔ. Bomuu, ele bə babokosə mə əsuə kasɔ fe kase Onanto eto kɔfi laate. Nya bəmbə kusu bə lə bedi etiki. 35 Nya lə bala bə baatɔ lesatsyuə eto kasɔ banɔɔ, mə bəsə ele bə batɔ lə mə ayo. Itsyise iyifo afanisa bə usio nyə ukedi etiki lə bafokanɔfɔ eto katsyakɔ.

36 Nye, bɔtɛyi bɛnlɛ bə mi ɔflo Onanto eto ditiki nəmə dítsyi dibəə? Nye mi ɔflo ete ditiki nəmə díbə leyoo? 37 Lə mi nti eto utsyuə eebu nkə Onanto eto unyeləkətidi unii, nye okpe Lɛwɔɔ eto ətəsaa, ele bə ibə bə ote nkə, nya minlɛ bɔwɔni kətə mi eyifo kɔfi itsyi lə Onanto ɔflo. 38 Nya lə utidi əmə áni ditiki nəmfoo, ele bə mi tsya ni wə.

39 Nyaso, mə bayimi, bifi mi kusubebe kenke bitəkə lə Onanto eto ditiki kɛnyeləkələkə əsuə. Fɛɛ bienti mba laatɛyi bele bele kusu. 40 Nyaso ele bə biyifo lesa saa lə kusu sɛɛ əsuə.

15

Bekloma Lesa Nə Bófo Bónɔ.

¹ Mɔ bayimi, mɔmɔɔ, nla miə bekloma ditiki sɛɛ nə mímboƆo mi béfo. Ditiki nə béfo bɛnɔ nya bińyə læ ni əsuə kekleke læ bofokanɔ əsuə.

² Nya nyamfó ni ditiki sɛɛ nəmə ku ni letsya nə mímbe míntə mi nɛ. Ditiki nə mə ebutə mi nkɔpə læ bɛlɛ ni kekleke, le inni nko mi bofokanɔ eyifo ebimba.

³ Lesa nə mímfo mintsyiko Boanto Onanto ɔflɔɔ, ni ke mímfi míntə mi nɛ. Nya nyamfo ni lesa nə mímfo ku koya kɔpə enso kenke bə Kristo əkpə læ bo abua eto disi fe kase bawɔni bákpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue kemia. ⁴ Nya bɛbikə wə, nya Onanto létakasə wə utsyiko ɔkɔmə óboko nkɔpə læ eyi ətsyə eto kama, nya ubə unsi læ nkɔpə fe kase bawɔni bákpe læ Awɔnisa Kenke eto Kukue əsuə. ⁵ Nya uləkə əsuə óte Petro ku batɔnkpe lefosi inuə bamə.

⁶ Nyamfo eto kamaa, wələkə əsuə óte mba ditəkəko wə ba eso betidi lofa anɔ læ lefe ditsyuə əsuə. Nya mə nti eto bətsyuə kɔpə si besi nkɔpə mmi, ite bə mə bətsyuə ébukɔpə koko. ⁷ Nya nyamfo eto kamaa, úləkə əsuə óte Yakobo ku batɔnkpe bamə kenke. ⁸ Nya læ kalosəkɔɔ, úləkə əsuə óte mintsya, mɔ nte fe utidi wə bále læ lefe nə dímanyə əsuə.

⁹ Itsyise mɔ ni batɔnkpe kenke nti eto nwə nso bɔfɛ. Nya məńyə ntə bə bakpo mə bə ɔtɔnkpe kulaa tsya, etsyise ntəkəko Onanto eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa kama nte mə ohiä.

¹⁰ Fɛɛ eyɛ læ Onanto eto lefonə esoo, nyifo utidi

wə mini mmi. Nya wə lefonə eto asa nnya útə mɛ, əbə kutəkə. Nya mínyifo keyifo kekleke enso batɔnkpe bamba ba əsuə kulaa betidi dífi ənəmi bətəkə nya inni lə mɔ əsuəale əsuə. Bomu lə Onanto eto əsuəale nya ləwunsəko mɛ mímfɔ nyamfɔ buyifo. ¹¹ Nyaso lə mɔ ni lɛtɛyi mi lesaatsyuə o-o, nye mə lɛtɛyi mi o-o, lesa lɔni nəmə ete bɔnlɛ bɔtɛyi nɛ. Nya nyamfɔ ni nnya béfo bɛnɔ nɛ.

Onanto Átakasə Kristo Únyənsə Utsyiko Bəkrənkpə Nti.

¹² Mɔmɔ se bɔnlɛ bɔtɛyi boə Onanto átakasə Kristo únyənsə utsyiko əkɔmə úbə nkrəə, beso ini bə mi bətsyuə lɛ bɔtɛyi nkə, Onanto en-siembotakasə bəkrənkpə utsyiko əkɔmə oboko nkrə bio? ¹³ Lə nko ini sitintii, nyalɛ Onanto mántakasə Kristo utsyiko əkɔmə óboko nkrə. ¹⁴ Nya lə Onanto mántakasə Kristo utsyiko əkɔmə úbə nkrə sitintii, nyalɛ nnya letsyabebe əmbəkɛ kutəkə itə mi. Nya mi bofokanɔ tsya eyifo bimba. ¹⁵ Nya nte lesa nə nsi lookpe bo nkɛale lə lefe nə eto lefe inni sidia bɔnlɛ bɔtɛyi lə Onanto əsuə boə ótakasə Yesu utsyiko əkɔmə úbə nkrə. Fɛɛ lə sitinti ini bə bəkrənkpə aantaka ketsyi əkɔmə kəbə nkrəə, nyalɛ wátakasə Yesu utsyiko əkɔmə. ¹⁶ Nyaso lə sitinti ini bə baatakasə bəkrənkpə ketsyiko əkɔmə, nyalɛ, bete biə wantakasə Yesu utsyiko əkɔmə óboko nkrə. ¹⁷ Nya lə Onanto mántakasə Yesu utsyiko əkɔmə sitintii, nyalɛ mi bofokanɔ əmbə kutəkə saa, nya bisi benkpe lə mi abua əsuə. ¹⁸ Nya kasɔ ni bənkə mba léfo Kristo bánɔ ba díkpə tsya

ánya. ¹⁹ Nya læ kawunsiä kamfo eto nkpə eso ete bufi bo kusubebe butəkə læ Kristo əsuəə, nyalə bo nkpə kpe kaminsə enso læ kawunsiä kenke eto betidi nti.

²⁰ Fɛɛ ɔnukualɛ ini bənkə Onanto átakasə Kristo utsyiko ɔkɔmə. Nya wə ni utidi tute wə létaka utsyi ɔkɔmə læ bəkrənkpə nti nnya nle bo uyi bose nkə mba kenke díkekpə si bootaka.

²¹ Itsyise fe kase ukpə leyɛ læ utidi ɔni əsuə úbə kawunsiä, nko ke ini bæ bekrənkpə ebotaka betsyi ɔkɔmə eyɛ læ utidi ɔni hã əsuə nɛ. ²² Fe kase betidi kenke eyɛ læ Adam əsuə læəkpə se beyifo lɔni ku wə esoo, nko ke ini tsya bæ Onanto ebotakasə betidi ba díkekpə kenke bæ læ bəbə bəsiä nkpə eyɛ læ mə lɔniyifoyifo ku Kristo eso.

²³ Fɛɛ Onanto ebotakasə utsyuə saa wə nsi nkpə læ kusu ko Onanto kosate ditsyue utsyə əsuə. Nya Kristo ni utute. Nya læ lefe nə luubə bio əsuəə, mba dífi mə əsuə bətə Kristoo, mə usi wootakasə uńyənsə nɛ. ²⁴ Lə nnya kamaa, kalosəkɔ ebubə. Nya Kristo ebotsylɔsə læwɔnɔ eto əsuəale saa, betidi ba nsi læ ndikɔ ndikɔ kɛnyɛ ku mba nkpə læwɔnɔ eto əsuəale saa eto okle. Nya Kristo luufi sekakedikɔ siamə okpe læ Onanto wə ni Anto eto ani. ²⁵ Itsyise ele bæ Kristo di seka isu ese lefe nə Onanto luufi wə balo kenke okpe læ Kristo eto akpa kalɔ.

²⁶ Nya olo fɛfɛ wə eto ditsyəbi wɔotsylɔsə ni ukpə.

²⁷ Itsyise Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue átɛyi nkə, “Onanto éfi asa kenke ókpe læ wə akpa kalɔ.” Nya ekpa wuee bæ læ bátɛyi bæ asa kenkee, nyamfo anlɛ bote bæ Onanto wə dífi asa nyamfo ókpe læ

Kristo eto akpa kalɔ tsya bébu wə bakpe lenti. ²⁸ Nya læ lefe nə Onanto difi asa nnya kenke ókpe læ Kristo kalɔ ólesəə, wə Kristo wə ni Onanto Eto Ubi əmə ebufi wə əsuə okpe læ Onanto əmə eto kalɔ bə læ Onanto læ udi seka læ asa nnya kenke əsuə.

²⁹ Mómɔɔ, itsyi læ betidi ba laafo ntuflesəfləsə eto lekpa əsuə, læ betidi ba díkekpe koko eto disi, be ni diyifobi nəmə eto kasɔ? Nya be nkpe læ nnya əsuə? Lə sitinti ini fe kase bətsyuə laateyi bənkə bensiembotakasə bəkpənkpe bəbə nkpe be ini eso ele bə bəfləsə betidi bamə ntu læ mba díkekpe bafe eto disi? ³⁰ Nya bo mba ni batənkpe tsya nkpe? Beso bo tsya eto nkpe nkpe læ bulə əsuə lefe saa? ³¹ Mɔ bayimi, ukpe eto bulə təkəko mɛ diyi saa nə kale disiə! Nya maabesə əsuə kato kətə ukpe læ mi disi itsyi læ kase buyifo bani ku Bonamute Kristo Yesu eso. Nyaso mæləkə nyamfo kate wuee nɛ. ³² Fɛɛ læ kawunsia kamfo eto nsusu əsuə eso ete mínkpɔ ku betidi ba nte fe bebutubuki læ Efesoo, be ni kutəkə ko mínɔyə læ nnya əsuə? Nya læ betidi ensiembotaka betsyi okɔmə bəbə nkpe sitintii, nyalɛ biyi biə iyifo fenkə, buyifo fe kase lekpa ditsyuə nɛ bətɛyi nkə,

“Bitə læ budi læ bunə,
itsyise kuse ete boə bəkpə nɛ.”

³³ Biəntə læ bawɛ mi bakpe. Sɛyetsyuə bua eto betidi aabiasə ditsyəbi sɛɛ eto ole. ³⁴ Bisinkli bifi nsusu læ asa sɛɛ buyifo əsuə, læ bɛyɛ asa bua buyifo. Nɛ mi etiki budi wuee bə læ kofani læ kɔlɛ mi, itsyise mi bətsyuə enyi Onanto.

Paulo Édi Etiki Itsyi Lə Bəkpənkpə Eto Businkli Kataka Əsuə.

³⁵ Utsyuə ebəto nkə, “Ntsyə bunsı bootakasə bəkpənkpə nya ntsyə boosinkli bəbə bəsiə nkpə? Nya nte əsuə nnya eto okle ləkə mə?” ³⁶ Mi betidi eto bamumu! Lə ato diyibibi lə kasə, dienkə kafiani lesa nə nkpe nkpə lə diembu lə sitə əsuə. ³⁷ Nya lesa nə bətoo, edisa eto dibibi ete yeedi fe lentabi nye edisa ətsyuə eto dibibi ete dini. Nya inni lesa nəmə eto uyibi ni nnya bifi bəkpə lə kasə fe diabe. ³⁸ Onanto ətə diyibibi nəmə ditsyəbi nə ke woala. Wəətə diyibibi saa ku ni uyi eto okle nə lələkə itə ni.

³⁹ Nya asa nnya kenke nkpe nkpə, ətsyuə saa ku nnya əsuə eto sinə. Betidi eto əsuə eto sinə kpe lete. Nya nko ni bebuki tsya eto əsuə eto sinə nē. Bakləbē tsya eto əsuə eto sinə kpe lete nya ketu eto sinə tsya əsuənkpe lete.

⁴⁰ Kato eto asa kpe. Nya kasə mfo eto asa tsya nkpe. Asa nnya nkpe kato eto əsuə eto bəno bobē kpe lete lə nnya nkpe lə kasə mfo eto əsuə eto bəno bobē. ⁴¹ Kofe ku ko diyəndēbi ku kofandē tsya eto diyəndēbi nkpe lete. Nya befandēbi tsyaa, mə diyəndē kpe lete. Nya lə befandēbi nti kulaa tsyaa, letəkəkē kpe lə mə diyəndēbi əsuə.

⁴² Nko ke yuutsyə lə lefe nə Onanto lootakasə bəkpənkpə utsyiko əkəmə nya boosinkli bəbə bəsiə nkpə nē. Lə bebikə utidi eto sinə, siyifo lesa nə luubu ebia. Nya lə batakasə wə baboko nkpə, weensi embukpə. ⁴³ Lə bebikə wə, weensianno bobē nya wəəyuə. Nya lefe nə batakasə wə betsyiko əkəmə, woano bobē nya

woake əsuəale. ⁴⁴ Lefe nə bebikə wəə, uyifo kawunsiə eto əsuə eto sinə sia dīkpə.

Nya lə batakasə wə baboko nkpə, uyifo ləwɔnɔ eto əsuə. Lə kawunsiə eto əsuə kpɛɛ, nyalɛ betɛ biə ləwɔnɔ kemiə eto əsuə tsya kpɛ. ⁴⁵ Itsyise ekpɛ lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə bə, “Utidi tutɛ wə ni Adam, Onanto uni diyifo wə nya útə wə nkpə fe kawunsiə eto utidi.” Nya Adam fɛfɛ əmfoo, wə ni Ləwɔnɔ nə ləətə nkpə nɛ. ⁴⁶ Inni ləwɔnɔ nə nkpɛ lə bo ləətə boeyifo asaa, laato. Bomu əsuə eto sinə laato. Nya kama fɛ ləwɔnɔ nə nkpə kemiə lələkə. ⁴⁷ Adam tutɛ wə Onanto dīyifoo, úləkə wə utsyiko sitə əsuə. Nya Adam nuəfə alɛ, kato utsyi úbə. ⁴⁸ Nya betidi ba nkpɛ lə kasɔ mfoo, mə eyifo fe utidi wə buləkə betsyiko lə kasɔ eto sitə hã əsuə. Nya mba beyifo itə kato, mə tsya eyifo fe utidi wə ditsyi kato, úbə. ⁴⁹ Fe kase bunte fe utidi wə lɛbɔ utsyi lə kasɔ mfo eto ditsyəbii, nko ke ini bə utidi wə ditsyi kato ubəə, ebutə nkə bofo wə ditsyəbi nɛ.

⁵⁰ Mɔ bayimi, nyamfo eto kasɔ ləkələkə ni bənkə lesa nə ni əsuə eto sinə ku kɔtɔɔ, əmbofo kedikɔ bunyə lə Onanto eto sekakedikɔ. Nya lesa nə laabiala, embofo kedikɔ bunyə lə lesa nə laambia əsuə.

⁵¹⁻⁵² Bɛnɔ akulasa nyamfo. Inni bomblɛ kenke luukpə. Fɛɛ lə bəfə kakpatsyaku fɛfɛɛ, bɔotsyi bomblɛ eto ditsyəbi bawuninsə. Nya wuuyifo nnya nko lə dinəmisɔɔ lɔni kplo əsuə. Itsyise lə kakpatsyaku fɛfɛ əfəə, Onanto ebotakasə bəkpənkpə ɔboko nkpə itə bensiembukpə kulefe. Nya woofloma bo ditsyəbi kenke. ⁵³ Itsyise lesa nə labiala, ele bə lefloma ku nə lambia lə dibə

lefo læ nə labia eto kenye. Nya lesa nə lækpə tayaa, woofloma ni læ nə lænkpə læ dibə lefo læ ni kenye. ⁵⁴ Nyaso læ asa nyamfo əbə itə nko nya baaflooma asa nnya laabia isu nnya lensiambiaa, nyalə Awɔnisa Kenke eto Kukue eto etiki nnya nle bətəyi nkə, “Bátsylə ukpə eto ditsyəbi butəkə wə kato!” əbə itə nko sitinti. ⁵⁵ Nya bəwɔni tsya balə bətəyi bənkə,

“O Ukpə, sieti fə əsuəale nyamə nte?

Nya se fə əsuəale eto obé əmə faata bo nte?”

⁵⁶ Ukpə ənyə əsuəale nya woata bo obé eyə læ lebuayifoyifo eso. Nya əsuəale nnya lebua lænyə etsyi læ kɔfi əsuə. ⁵⁷ Fɛɛ boasɔ Onanto ani. Wə uni ditə nkə butəkə lebua kato eyə læ Bonamute Yesu Kristo əsuə!

⁵⁸ Nyaso, mɔ bayimi lala, bińyə kekkeke, biəntə disi. Nya bińyə kekkeke læ Bonamute eto keyifo əsuə lefe saa. Itsyise biyi biə kulesa əmbə bə biuyifo ni læ Bonamute Yesu eto keyifo əsuə ka luuyifo kebimbale.

16

Okokoko Kətə Mba Léfo Onanto Bánɔ Bamba.

¹ Mɔmɔɔ, bəwɔni mɛ lesatsyuə itsyi læ atabi nnya bela biə biako læ bifi bisu bəwunsəko Onanto eto betidi ba nkpə læ Yudea eto kasɔ əsuə. Nya eleke bə biyifo nya eto okle míntəyi Galatiafɔ eto bafokanɔfɔ miə beyifo. ² Nya læ Kɔsida saa Kɔsida eto diyi əsuəə, ele bə utsyuə saa muə əsuə utsyə ku lesa nə wofo boko itsyi læ lesa nə ofo bunyə əsuə bə yembusu iyifo bə bako oko əmə lekələwɛ læ lefe nə mínkə míndufə mi ɔfɔ mfó.

³ Nya læ mbæ ndufæ, mɔwɔni kukue nkpe læ betidi ba bilækæ læ kɔni, ko boofi balɛ bayenko ku mi ɛtɛsa nnya befi bantɔnko læ Yerusalem. ⁴ Nya læ ɛlɛkɛ bæ mintsya suu, nyalɛ bonko mæ ebɔye busu.

Paulo Eto Kusuyeyɛ Eto Ketsyue.

⁵ Mɔɔye Makedonia fɛ mooyo mi ɔflo, itsyise ele bæ nye mfó fɛ læ mbæ. ⁶ Iyifo mɛ fe muudi eyi asiani læ mi ɔflo mfó. Ditsyuæ mɔɔkɛ læ mi ɔflo ku leyɔ lefe. Læ nnya kamaa, biɔwunsæko mɛ læ mɔ kusuyeyɛ ɛsuæ kesu kaka ke elæ bæ nsu. ⁷ Manla miæ maakpɔ mbæ nye mi ɔflo ete. Bomuu, moola miæ maake læ mi ɔflo itæ lefe sɛkɛ ditsyuæ læ Bonamute ɛtæ mɛ kusu nko.

⁸ Mɔɔkɛ læ Efeso mfo isu ese læ Pentekoste eto diyi ɛsuæ. ⁹ Kusu sɛɛ asini mɛ tinti læ mfó, bæ nyifo keyifo ka nkpe kutækæ tinti, ite bæ betidi ba nyæ mɛ læ ɛsuæ fui itsyi læ keyifo ka meeyifo ɛsuæ eso.

¹⁰ Læ Timoteo ɛbæ udufæ mi ɔfloɔ, bebe biæ befo wæ kukɔnɔ. Itsyise Bonamute eto keyifo tsya ete ɔnlɛ buyifo fe mɔ ke. ¹¹ Yanle bæ mi kuutsyuæ saa nyæ wæ læ ɛsuæ ubu wæ sikpefi. Bomu befo wæ, læ bɛwunsæko wæ bæ læ wæ kusu bɔye ɛsuæ ku diyuæ bæ læ usi usinkli ubæ mɔ ɔflo buɛɛ. Itsyise nlɛ wæ kusu bobɛ miæ wæ usinkli ubæ ku bo bayimisani lefo banɔ.

¹² Mɔmɔɔ itsyi læ bɔyimi Apolo eto etiki ɛsuææ, mbɔlɛ wæ kola kekɛkɛ miæ ubæ mi ɔflo ku wæ bayimi bɛtsyuæ. Fɛɛ woantɔnɔ tɔ nkæ wææbæ læ lefe nɛmfɔ ɛsuæ tɔ. Fɛɛ mfo nnɔ miæ læ lefe ɛtæ wæ kusu koo, wuubæ.

Bokla Ku Kusutɔtɔ.

¹³ Bitəkə ənə, lə bińyə kekleke lə mi bofokano əsuə. Bekpe utu lə binyə kekleke. ¹⁴ Nya biyifo mi keyifo saa ku lelabi.

¹⁵ Biyi Stefana ku wə diyo eto betidi. Mə ni betidi tute ba letsyi bawuninsə báfo báno lə Akaia eto kaso eto lekpake mfó. Nya béfi mə əsuə bətəkawunsəko mba eto əsuə bákpasə. Mə bayimi, nle mi lekpakpa minkə ¹⁶ bitə kusu faa batonkotonko bamfo ku babamba ba laawunsəko mə lə mə keyifo lə batonko mi.

¹⁷ Yiafo mə disuəyuə bə Stefana ku Fortunato ku Akaiko əbə bedufə, nya eyifo mə fe mi ini minyə. ¹⁸ Bətə bə insi nyə əsuəale fe kase bákpe mi əsuəale. Nya betidi bamfo eto oklee, inyə bə bitə mə dibu sitinti nə.

¹⁹ Bafokanofə ba nkpe lə Asia eto kaso eto lekpake mfo kenke bə bəəsiəsə mi! Akwila ku Priskila ku mə mbaa laatsya lə mə diyo bə bəəsiəsə mi kukonə lə Bonamute eto diye əsuə. ²⁰ Bo bayimi ba nkpe mfo kenke bə bəəsiəsə mi o-o!

Bebuta bətsyuə lə bisiasə bətsyuə fe bayimi lala.

²¹ Mə, Paulo kosate, dífi mə kəni minle nyamfo bəwəni kəsiəsə mi. ²² Utsyuə saa wə laanla Bonamutee, yoole wə lə əsuə. O Bonamute, bə!

²³ Bonamute Yesu eto lefonə lə disiəko mi. ²⁴ Mfi mə lelabi tinti nle mimbəle kenke butə lə Kristo Yesu eto diye əsuə. Ibə itə.

**Onanto eto kakle fɔfɔ; Sɛkpɛle
Sekpele: Onanto eto kakle fɔfɔ; Sɛkpɛle New
Testament**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sekpele)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Sep 2022 from source
files dated 13 Jul 2022

5fc03d2a-3cf8-5607-a6e0-9e1e197140bd